ULUS

8 SONTEŞRİN 1936 PAZAR

ON YEDİNCİ YIL. NO: 5491 — ADIMIZ, ANDIMIZDIR — HER YERDE 5 KURUŞ

Son haberlerimiz üçüncü sayfada

Başbetke

MİLLÎ KÂĞID

Falih Rıfkı ATAY

Evelki gün İzmit'te Sümer Bank Kâğıd Fabrikası işlemeye açılmıştır. Aynı zamanda kâğıd imali meselesini tamamen millileştirecek diğer müesseselerin de temelleri atıldığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bizim endüstri plânımız malûmdur: millî müdafaa ihtiyacları dışında, ancak ilk - maddesi ve pazarı bizde olan endüstrileri kurmaktayız. Kâğıd, onlardan biridir.

Bizi bu sırada sevindiren şey, yalnız bir türk kâğıd fabrikasının açılmasından, veya türklerin kendi kâğıdlarını kendileri yapabildiklerinin isbat edilmesinden ibaret değildir. Atatürk Türkiyesinden önceki maziyi bilmiyenlere hatırlatmak faydalı olur: vaktiyle bir osmanlı cam fabrikası gibi, bir osmanlı kâğıd fabrikası da vücuda getirilmişti. Bunlar işlemişler ve muvaffak olmuşlardır. Ancak, o zaman osmanlı imparatorluğu cihan kapitalizminin, gümrüklerine hâkim olamıyan, iç ve dış ticaretini kendi menfaatlerine göre tanzim edemiyen bir yarı - müstemlekesi idi. Pek kısa devam eden bir damping mücadelesi osmanlı kâğıd fabrikasını cam fabrikası gibi iflâs ettirmiştir. Türkler bilhassa ve en başta kendi ihtiyaç ve zaruretlerini tatmin etmek imkânlarını kurtuluş savaşı ile elde etmişlerdir. Biz bugün yalnız kâğıdımızı yapmıyoruz: işçimizi ve istihsalcimiz vatandaşlar gibi ödeyerek ve gümrüklerimizi her türlü yolsuz rakibliklere kapamak haklarını haiz olarak ve *hepsini Atatürk zaferine borçlanmış bulunarak* millî sâyi himaye ediyoruz.

Camda da böyledir; dokumada da böyledir; şekerde de böyledir. Eski ve hatırası unutulmak lâzımgelen devir, cihan kapitalizminin yarı - müstemleke telkınlerine tâbi olarak, hattâ bizim endüstride muvaffak olmayışımızı, bizim teşebbüslerimizi devam ettirmekteki kudretsizliğimizde değil, bizim bu teşebbüsleri başarmak kabiliyetinde olmadığımıza hamleden devirdir: osmanlı inhitatı devridir.

Her şeyi yapmış olan türkler, her şeyi yapabilecek kudrette idiler. Fakat bu hakikat osmanlı saltanatının bildiği bir şey olmadığı gibi, tecrübe etmesi imkânsızlaştırılan bir şeydi.

İzmit'teki türk kâğıd fabrikamızla iftihar ederken bu küşad resminin, bütün endüstri küşad resimlerinde olduğu gibi bize ilham ettiği fikir ve hatıraları tekrar etmekten zevk alıyoruz. Kâğıdımız gibi yukardaki izha ettiğimiz prensiplere uygun bütün ihtiyaç maddelerimizi kendimiz yapacağız. Bunları yapmağa kudretimiz zaten malûmdur: ancak bu kudretimizi kullanmaya fırsat veren şey, tek şey, her şeyin kaynağı, Atatürk cumuriyetinin türk milletine temin ettiği hürriyettir.

Lokarnoya hazırlık

Paris, 7 (A.A.) — Salâhiyetli bir kaynaktan haber verildiğine göre, Fransa dış işleri bakanlığı B. Edenin evvelki akşam mevzu bahsettiği ve alâkalı memleketlerin Londraya verecekleri cevablardan sonra Lokarno konferansı için yapılacak müzakereler hakkında son görüşleri tesbit eden ingiliz notasını tetkik etmektedir.

Nasyonalistlerin dün Madridi aldığı bildiriliyor

Fakat bu haberi, İspanyanın Londra elçiliği katî olarak yalanlamaktadır

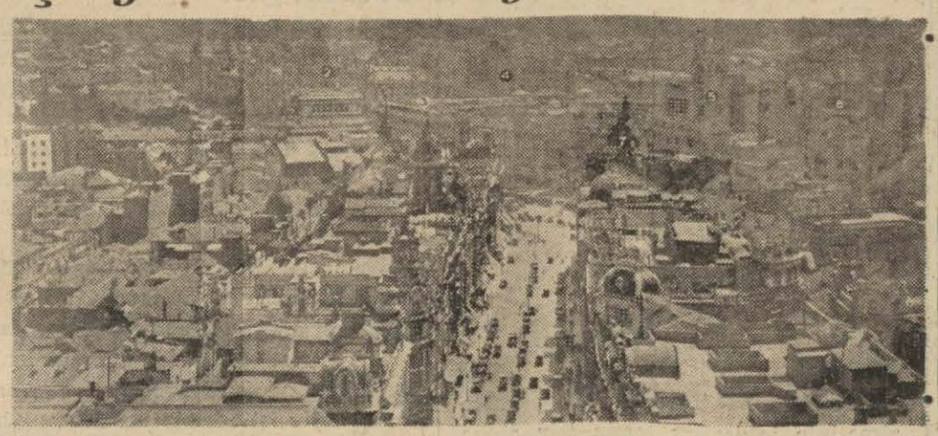

İhtilâlcilerin eline düşen Madrid'den görünüşler: 2 — Posta binası. 3 — İspanya bankası. 4 — Bahriye nezareti 5 — Güzel sanatlar kulübü 6 — Maarif nezareti 7 — Föniks binası

Perpignan, 7 (A.A.) — Albay Ascencio'nun kumandası altındaki nasyonalist kuvvetler bugün öğleden sonra Madrid'e girmişlerdir. Madrid'de kalmış olan biricik hükümet azâsının Kaballero olduğu söylenmektedir.

Haber yalanlanıyor

Londra, 7 (A.A.) — Londradaki İspanya büyük elçiliği Royter ajansına verdiği haberde âsilerin Madrid'e girdiğini katî olarak tekzib etmiş ve daha akşam üzeri Madrid'in gayri resmî mahfilleri ile telefonla görüştüğünü söylemiştir.

İspanyol elçiliği şunu da ilâve etmiştir ki, hükümetçiler Madrid civarındaki mevzilerini muhafaza etmekte ve bir çok mıntakalarda âsiler ricate mecbur eylemektedirler. Hükümetçiler 330 faslı asker esir etmişlerdir.

Alman büyük elçiliğine taarruz

Londra, 7 (A.A.) — Royter ajansının Sevil radyosundan aldığı bir habere göre Madrid'deki alman büyük elçiliği binasına marksistler taarruz etmişlerse de

(Sonu 5. inci sayfada)

PANAMERİKAN

SULH KONGRESİNDE

B. Ruzvelt yeni bir Monroe doktrini ilân edecek ve harbin aleyhinde bulunacak

B. Ruzvelt

Vaşington, 7 (A.A.) — B. Ruzvelt, Bones - Ayresde toplanacak olan panamerikan sulh kongresine iştirak etmek kararını vermiştir. Tahmin edildiğine göre B. Ruzvelt bu münasebetle, devrimizin değişmiş şartlarına uygun bir Monroe doktrini ilân edecek ve harb aleyhinde bir nutuk söyliyecektir.

Bugün

İç sayfalarımızda

İKİNCİ SAYFADA:
Her şeyden biraz, iç haberler, Dil köşesi, Düşünüşler:

ÜÇÜNCÜ SAYFADA:
Dış haberler, Son dakika.

DÖRDÜNCÜ SAYFADA:
Yabancı gazetelerde okudukularımız, spor, Cengel Kitabı.

BEŞİNCİ SAYFADA:
Bela Bartok'un ilk konseri, Bilinmiyen İnsan, Dış haberlerin devamı.

A' TINCI SAYFADA:
Elişleri sergisinden röportajlar, kâğıd fabrikasının açılışına aid resimler.

DİL ARAŞTIRMALARI

"Müzik,, kelimesi üzerine bir etüd tecrübesi

III. [*]

Yazan: Ahmet Cevat EMRE

Anadolunun telli bir çalgısı olan "bozuk" delâletiyle araştırmamızı başka bir söz teşekkülü üzerine naklediyoruz: Türklerin en meşhur çalgısı *kobuz* (Kır. K. Kır. Tar. Kar. O. T.), *kobuz* (Lebedi) *kopus* (Uyg.), *kopuz* (Osm. Ot.), *komıs* (Alt. Tel. Şor. Sag. Koyb. Küer. Bar.) *Komuz* (Kumuk), *kumus* (K Kır.), *homus* (Yakut) şekilleriyle anılan çalgıdır. Lehçelerin çoğunda bu isim telli bir saza veriliyorsa da en eski istimali göstermek üzere düdük manasiyle de onu muhafaza eden lehçeler vardır: Yakutça homus nefesle öttürülen bir düdüktür; aynı zamanda "kamış" ta ifade eder. Burada nefesle çalınır ilkel musiki âletlerinin yapılmasına yarıyan bir obje ile daha karşılaşıyoruz, bunun da adı türlü şekiller almaktadır: Kabıs (Sag. koyb) kabış (Leb. Kç.) kamıs (Kır.) kamış (Osm. Alt. Tel. Uyg. v. b.) kamus (Ku-

(Sonu 3. üncü sayfada)

[*] *Bu etüdün baş tarafları evelki günkü ve dünkü sayılarımızdadır.*

İzmit kâğıd fabrikası açılma töreninde Bay Celâl Bayarın «ULUS» a iltifatı

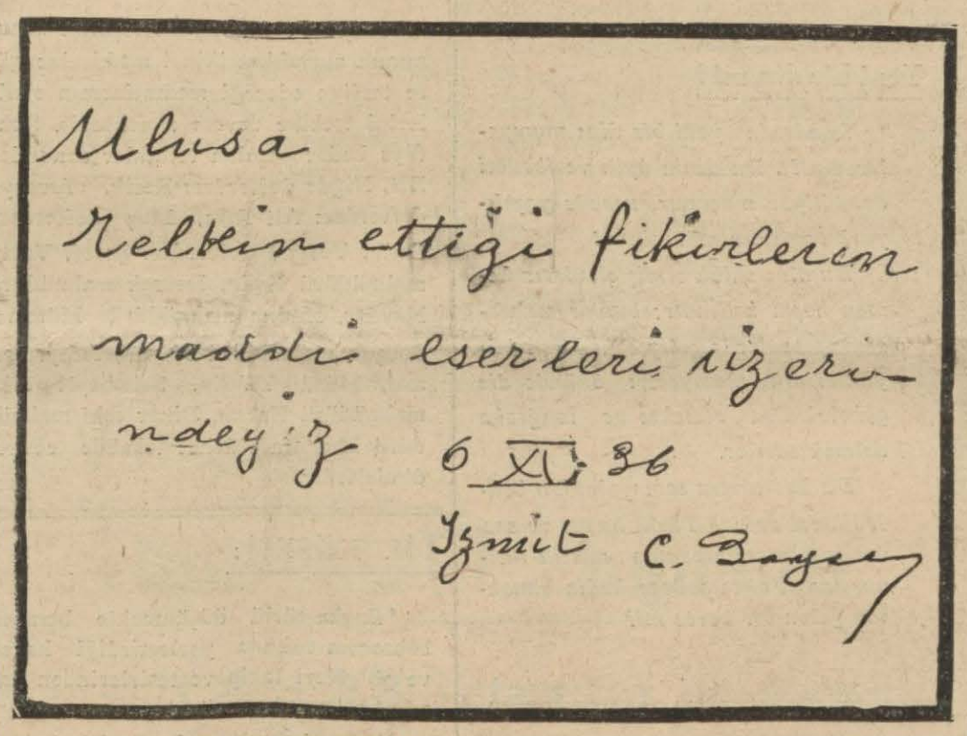

Ulusa
Telkin ettiği fikirlerin
maddi eserleri üzerin-
deyiz 6 XI 36
İzmit C. Bayar

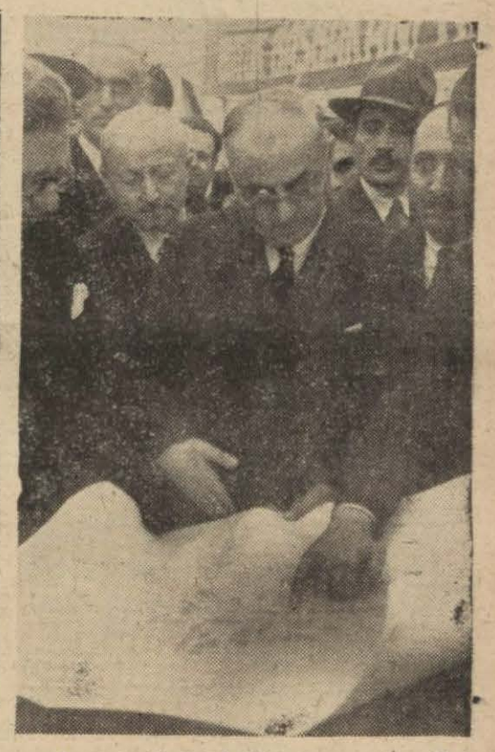

İzmit kâğıd fabrikasının açılış törenine iştirak eden arkadaşımız, Ekonomi Bakanı B. Celâl Bayardan ihtisaslarını sormuştur. Sayın vekil, bu büyük eserin başarılmış olmasından dolayı pek mütehassis ve memnun olduklarını söylemişlerdir. Bu sırada ziyaretçilere hatıra olarak dağıtılan yeni türk kâğıdlarından birini B. Bayara takdim eden arkadaşımız, "Ulus" için intibalarını tesbitini rica etmiştir. Gazetemiz için çok yüksek bir iltifat telakki ettiğimiz bu yazı ile sayfamızı süslüyoruz.

(Fabrikanın açılışına aid diğer resimlerimiz altıncı sayfamızdadır.)

SOVYETLERİN BAYRAMI

Dost memleket, inkilâbın 19 uncu yıl dönümünü coşkun bir sevinç içinde kutlayor

Moskova, 7 (A.A.) — Sovyetler birliği büyük merasim ile ve derin bir sevinç içinde inkilâbın on dokuzuncu yıldönümünü kutlamaktadır. Şeflerin resimleri ile süslenmiş olan cadde ve sokaklar kesif halk kütleleri ile doludur. Sovyetler birliğinin 19 senedenberi başardığı büyük işleri gösteren tablo ve grafikler dükkân camekânlarında teşhir edilmektedir.

Bayram arifesi olan dün akşam işçiler her tarafta toplantılar yaparak inkilâbın yıl dönümünü kutlamışlardır.

Moskova heyeti ile komünist partisi merkezi teşkilâtı ve sendikalar büyük tiyatroda toplanmışlardır. Parti ve hükümet idarecileri ile Presiduni'de yer alan Stalin büyük tezahüratla karşılanmıştır. Sovyetler birliği icra komitesi başkanı B. Kalinin çok alkışlanan bir rapor okumuştur.

(Sonu 6. ıncı sayfada)

Bela Bartokun ilk konseri

(Yazısı 5. inci sayfada)

HER ŞEYDEN BİRAZ

Bir divanenin fikri:

On yıl içinde en fazla çocuk doğuracak olan anaya verilmek üzere 31 ilkteşrin 1926 tarihinde 500.000 dolarlık bir para vakfeden Kanadalı Charles Wance Millar'dan bu sütunlarda bahsetmiştik.

Bu müsabakanın son günü olan cumartesi, jüri toplanmış ve her biri dokuz çocuklu altı kadının bu parayı almağa hakları olduğuna karar vermiştir. Kadınlara gelince: onlar da 500.000 doları aralarında taksim için uzlaşmışlarsa da bir tanesi, müsabakayı kazananın ancak kendisi olacağı iddiasile anlaşmayı bozmuştur:

— Ya paranın hepsini bana verirsiniz, yahud mahkemeye giderim!

Vakıf hükümlerini yerine getirecek olanların son kararı ne olursa olsun hakikat şudur ki Millar'ın bu acayip fikrine uyarak, on sene gibi kısa bir zaman içinde birçok kereler ana olmuş olan kadınların dünyaya getirdikleri çocuklar arasındaki ölüm nisbeti % 25 i bulmuş, yani normal ölüm nisbetini % 6 geride bırakmıştır. Mükâfatı haketmiş olan altı ana, on senede, 58 çocuk doğurmuşlar ve bunlardan 20 tanesi — ve bazıları doğarken — ölmüştür. Müsabakanın başlangıcından önce bu kadınların doğurmuş oldukları çocuklar da hesaba katılacak olursa yekûn seksen beşe varmaktadır. Hayatta olan çocukların sayısı 55 dir. Fakat ne yazık ki bu tenasül bereketinin mahsulü olan yavrucukların hemen hepsi yürekleri sızlatacak kadar zayıf, kimi budala, bazıları kemik veremi, velhasıl - maruf tâbirle - yarımdır. Yalnız kazanacakları paranın hırsı ile hareket etmiş olan anaları, on senedenberi, sadece dünyaya bir takım biçareler getirmeğe bakmışlardır.

Willar'ın maksadı, muhakkak ki, kötü değildi, ancak düşüncesi bir delinin düşüncesi idi: O düşüncenin neticesi de, cemiyet için bir rezalet ve bir ayıp olmuştur. Çok çocuk; evet! Fakat onları sağlam olarak dünyaya getiremiyecek, bakamıyacak, faydalı birer insan olarak yetiştiremiyecek olduktan sonra kalabalık aile neye yarar?

Amerika ve Avrupa gazetelerinde bugünlerde münakaşa edilen ehemiyetli mevzulardan biri de işte budur:

"Birçok müsabakalar gibi tenasül bereketi müsabakası da ahlâka, sıhate, cemiyetin faydasına ve medeniyetin en iptidaî kaidelerine muhaliftir.,,

Ne felâket!
— Ne oldu?
— Şapkamın modası geçmiş!..
(Le Journal'den)

Yeni bir din mi?

Londrada yeni bir din: mumyalar dini?.. Bu dinin âyin ve ibadeti de, biliyor musunuz, nerede yapılıyor? İngiltere müzesinde!

Bu dine sülûk etmiş olanların hemen hepsi kadındır; bunlar muntazam zamanlarda gelip eski Mısır büyüklerinin mumyaları önünde diz çökerek dua etmekte ve istiğraka dalmaktadırlar.

Bu kadınların mumyalardan bekledikleri nedir? Türlü huzur ve saadet imkânları arasında mistik ihtiyaç mı Yoksa sadece kadın olmaktan gelen bir heves mi?

Soldan sağa:

İki arkadaş, İspanya harbı hakkında konuşuyorlardı; birisi dedi ki.

— Gazetelerde çıkan köy ve kasaba adlarının yerlerini kestiremiyorum. İspanyollar ne tarafa doğru hareket ediyorlar?

Öteki kısaca cevab verdi:

— Soldan sağa doğru!

32 sene süren uyku:

Stokholmde uyku hastalığına tutulup 32 sene uyuyan Matmazel Karlson nihayet uykudan uyanmış. 75 yaşına basan Matmazelin sıhati çok yerinde imiş ve artık hastalığından eser kalmamış.

Matmazel Karlson, dünyanın uykusuz geçirilecek zamanını iyi seçmiş herhalde. Fakat Allah vere de hâdiseler, kadıncağıza yeniden uyku arzusu vermese.

GÜNLÜK TAKVİM

8 SONTEŞRİN 1936 PAZAR

22 Şaban	1355	— Ankarada çok şiddetli bir tırtına oldu. Evlerin kiremitleri uçtu. (928)
26 İlkteşrin	1352	
Kasım	1	— Türk mason cemiyetinin kendi kendini fethettiğine ve menkul, gayri menkul bütün emlâkini Halkevlerine verdiğine dair beyannamesi (935)
Güneşin doğması	6,40	
Güneşin batması	16.58	— Kasımın ilk günü

Profesör Nimbus'un maceraları: Profesör çok insaniyetlidir de. (Le Journal) den

İÇ HABERLER

İSTANBUL TELEFONLARI:

İstanbulun aldığı tayyareler

İstanbul, 7 — Gelecek pazar İstanbul halkının teberrulariyle satın alınan dokuz tayyareye merasimle ad konacaktır.

Liman müdürlüğünün bir teklifi

İstanbul, 7 — Liman umum müdürlüğü İstanbul belediyesine aynı zamanda şehrin ticaret mıntakaları nakliyatını deruhte etmek için bir teklif yapmıştır.

Belediye, teklifi tetkik ediyor.

Bir tacir cezalandırıldı

İstanbul, 7— Ticaret odası papates ziraatinin inkişafını temin için almış olduğu karara muhalif hareket eden bir ihracat tüccarının tecziyesine karar verdi.

* Bugün Emdende bir kabul resmi yapıldı.

* Teşkilâtı esasiye kanununa munalif bir teşekküle giren Remzi isminde biri dört sene mahkûm oldu.

Tekaüde sevkedilen malmemurları

Maliye Vekâleti, yeni teşkilât kanununun muvakkat ikinci maddesine göre tasfiye edeceği memurlarının sicillerini tetkike devam etmektedir. Şimdiye kadar yapılan tetkikler sonunda; BB. Niğde defterdarı Refik, Amasya defterdarı Ali Rıza, Muş defterdarı Salih, Yozgad defterdarı Şeref, Vartu malmüdürü Emin, Devrek malmüdürü Haydar, Hadım malmüdürü Mümtaz, Sorgun malmüdürü Hayali, Adıyaman malmüdürü Tahsin, Saimbeyli eski malmüdürü Nazım, Dinar eski malmüdürü Mustafa Nüzhet tekaüde sevkedlmişlerdir.

DİL KÖŞESİ:

"Başka türlü düşünmekle beraber babasının ruhuna yerleştirdiği hayal ve gölgeleri takip ve tesirlerinden nasıl olsa kurtulamaz."

Neden kurtulamaz? Tesirlerinden. Fakat o halde "takip" kelimesi irtibatsız kalıyor. "Takibten" denilmek icab ederdi.

***

"Bu işteki muvaffakiyeti ve her adımda sonsuz başarıklığı şimdiden kestirmek demektir."

"Başarıklık" nasıl bir kelimedir? Hiç bir mana ifade etmiyen bu cümle ancak bir zihin karışıklığına delâlet ediyor. "Başarıklık" muvaffakiyet manasına kullanılmışsa "sonsuz muvaffakiyet" demek doğru olmıyacağı düşünülmeliydi. Çünkü her muvaffakiyet sonludur. "Tam muvaffakiyet" tabiri maksadı daha iyi ifade eder.

"Asırlardır günde iki defa doğup batan güneş..."

Tuhaf, nasıl olmuş biz şimdiye kadar güneşin günde iki defa doğup battığının farkına varmamışız. Galiba muharriri doğuşu bir, batışı da bir hâdise addederek ikisini cemedip, "iki defa doğup batan" demiş, fakat yaptığı büyük hatayı idrak edememiş.

Maaşları ücrete çevrilen memurlar nasıl tekaüd edilecektir ?

2996 sayılı kanun tatbik mevkiine geçtiğinden taşrada yapılacak tekaüd muamelelerinde her hangi bir yanlışlığa meydan vermemek için Maliye Vekâleti vilâyetlerdeki teşkilâtına vaziyeti aydınlatacak bir tamim göndermiştir. Bu tamime göre:

"Maaşları ücrete çevrilen memurlar tahakkuk tebliğ memurları, tahsil tebliğ memurları, piyade ve süvari tahsildarları ve şube tahsildarları olarak tasrih olunmaktadır. Bu kanunun esas hükümlerine göre saydığımız memurlardan 31 ağustos 1936 tarihine kadar filen 25 sene hizmet etmiş bulunanlar bu tarihte rızaları bile olmasa resen tekaüde sevkedileceklerdir. Fakat bu tarihte filî hizmet müddetleri 20 sene veya daha ziyade, fakat 25 seneden noksan olanların 25 seneyi durduruncaya kadar eski maaşlariyle istihdamlarına devam edilecektir. Bu müddet biter bitmez bunların da resen tekaüdlükleri yapılacaktır. Ancak bu gibilerden 25 seneyi doldurmadan işten men, vekâlet emrine alınan veya istifa eden veya vazifeden doğacak mahkûmiyet gibi her hangi bir sebeble olursa olsun vazifelerinden ayrılanlar 1683 sayılı kanunun 26 ıncı maddesi hükmü dairesinde tekaüde sevkedileceklerdir. Eğer 31. 8. 936 tarihinde filî hizmet müddeti 20 seneye varmamış bulunanların maaşlı memuriyet müddetine aid tekaüd hakları mahfuz kalmak üzere ücretle istihdamlarına devam olunacağı tabiîdir.

Yalnız ücretli olan yeni vazifelerinden istifa suretiyle ayrılanlarla her hangi bir suretle vazifelerine son verilenlere eğer isterlerse 1683 numaralı tekaüd kanununun 26 ıncş maddesine göre lâyık oldukları mikdar verilerek tekaüdlükle alâkaları hemen kesilir. Bütün bunlarla beraber 1683 numaralı kanunun suç dolayısiyle tekaüd hak ve maaşlarının sukutuna dair olan maddenin hükmü mahfuz bulunduğu amirlerin dikkat nazarlarına konmuştur."

Bekçi teşkilâtı nizama sokulacak

Dahiliye Vekâleti memleketimizde birçok kısımlara ayrılan bekçileri bir teşkilâta bağlamağı düşünmektedir. Bunun için muhtelif hükümetlerin bekçi teşkilâtına aid mevzuat getirtilmiş ve bunlardan memleketimizde tatbik kabiliyeti olanlarını ayırmağa başlamıştır.

Bekçilik nevilerinin azaltılması ve bu mesleğin mazbut bir şekle sokulması kararlaştırılmıştır.

Bu hususta birkanun projesi ile bekçilerin tayin ve çalışma şekillerini tesbit edecek bir nizamname hazırlanacaktır.

Hukuk fakültesinde serbest konferanslar

Bu yıl hukuk fakültesi binası dahilinde umuma mahsus olmak üzere serbest konferanslar tertib edildiğini geçen nüshalarımızın birinde yazmış idik. Konferans listesinin bir suretini aşağıya dercediyoruz:

5-12-936 cumartesi sermaye şirketlerinde idare mesuliyeti Pr. Şevket Mehmed Ali Bilğişin, 12-12-936 cumartesi Roguin'in türel okulası Pr. Süheyp Nizami Derbil, 19-12-936 cumartesi ileri hukuk Pr. Mazhar Nedim Göknil, 26-12-936 cumartesi Kılıç Hakkı Pr. Mahmud Esad Bozkurt, 2-1-937 cumartesi hukuk fikrinin menşei Pr. Vasfi Raşid Sevig, 9-1-937 cumartesi hukuk ve iktisad Pr. Yusuf Kemal Tengirşenk, 16-1-937 cumartesi Dinamik usul Pr. Sabri Şakir Ansay, 23-1-937 cumartesi ecnebi devletlerin kazaî muafiyetleri Pr. Nusret Metya, 30-1-937 cumartesi ceza hukukunda metod Pr. Baha Kantar, 27-2-937 cumartesi memurlar ve memurlar hukuku Pr. Mustafa Şeref Özkan, 6-3-937 cumartesi eski Atina demokrasisi ve onun teşkilâtı Pr. Sadri Maksudi Arsal, 13-3-937 cumartesi medenî hukukta karı ve ananın yeri Pr. Hüseyin Cahid Oğuzoğlu, 20-3-937 cumartesi adliyemizin tekâmül vechesi Pr. Ahmed Esad Arsebük, 27-3-937 cumartesi hukuk ve ceza bakımından tıbbî mesuliyet Pr. Fahri Ecevit, 3-4-937 cumartesi hukuku esasiye kaidelerinde ayrılışlar Pr. Yusuf Ziya Özer, 10-4-937 cumartesi devlet ve millî terbiye Pr. Ali Muzaffer Göker.

Konferanslara saat 15 de baslanacaktır.

Tiftik keçilerimizin ıslahı için

Tiftik keçilerinin yeni baştan islâh ve teksiri gayesiyle teşekkül etmiş olan Türkiye tiftik cemiyeti teşkil ettiği numune sürüsünde yetiştirmekte bulunduğu tohumluk tekelerden Ankara merkez kazasiyle Ayaş, Nallıhan, ve Çubukabad kazalarında bulunan şubelerinde mukayyet yetiştirici tiftik sürü sahibi azâların sürülerini kendi mütehassis baytarı tarafından muayene edilmektedir. Cemiyet fennî vasıfları haiz olanları damgalttırarak bunlarla birleştirilmek üzere yetiştirmiş olduğu ilk tohumluk tekeleri bu seneden itibaren parasız dağıtmaya başlamıştır. Bu işe gelecek senelerde de devam edilecek ve tiftik neslinin islâhı temin edilmiş olacaktır.

İlk okullarda sıhı temizlik

Herhangi bir bulaşık hastalığa meydan vermemek için kültür direktörlüğü her yıl yapılan sıhî ve fennî temizliğin bu yıl da yapılmasına karar vermiştir. Bu karar neticesi olarak şehrimiz ilk okullarında bugünlerde geniş bir temizleme işine başlanacaktır.

Düşünüşler

KURBAN ÇOCUKLAR

Bir tek gazete sayfasında iki evlat katilinin hikâyesini, dehşetten büyümüş gözlerle okuyorum. Biri bir ana, öldürdüğü minimini yavrusunu deniz kenarında kumlara gömerken yakalanmış, öteki bir baba, öldürmek kasdiyle bir bodruma kapattığı çocuğu, polise yapılan ihbar neticesinde, ancak son dakikada, açlıktan baygın bir halde kurtarılmış.

Evlat sevgisinin, hiç bir şeyle ölçülemiyecek büyüklüğünü düşünün; hayvanda bile, anayı, uğrunda seve seve canını vermeye sevkeden bu hissin insanda kazandığı kudsilik ve ulviliği göz önüne getirin; sonra, masum bir çocuğa, hem de kendi canından ve kanından kopmuş bir yavruya kanlı ellerini uzatan insanı tasavvur edin; bu, cinayetlerin en korkuncu ve en müthişi karsısında bütün hislerinizin isyan etmemesine imkân var mıdır?

Böyle bir cinayeti işliyen insan eğer hareketlerinden mesul olmıyan bir deli değilse, eğer insanlık duygularından nasib almamış bir yaratılıştan canavar değilse, ne trajik ve cebredici sebeblerin tesiri altında o feci derekeye düşmüş olduğu kolayca tasavvur olunabilir.

Ana ve babanın, kendi iradesi dışında, bu neviden hazin ve trajik hallere maruz kalması her zamanda ve her cemiyette vaki olmuştur ve olabilir.

Yaşamak ihtirasının insanda, karşısındaki her engeli, hattâ bu, kendi kanından bir masum yavru şeklinde tecelli etse bile, çiğneyip geçecek kadar büyük ve hududsuz olduğunu unutmamak ve bu hissin meşruluğunu kabul etmek mecburiyetindeyiz: her insandan bir melek, bir martir çıkmasını istemek hakkımız olmadığına göre.

Birkaç ay önce, İzmirde çocuğunu denize atmış olan bir ananın sözleri hafızamdan çıkmıyor: "Çocukla iş bulamıyordum. O ölmeseydi beraber ölecektik!" Bu itirafatki trajik hakikat, cinayetin korkunçluğu ne olursa olsun, ihmal edemiyeceğimiz bir noktadır!

Baba ve anaları için taşınmaz bir yük haline gelen, yaşatılması bunların imkânları hududu dışına çıkan çocukların vatan sınırları içinde hakikî mikdarını bilmedikçe, ve bu mikdarın bunlara şefkat kucaklarını açacak öksüz yurdlariyle kreşlerin umumî kapasitesini aşmadığına kanaat getirmedikçe, bu gibi acıklı haller karşısında, vicdanlarımızın tamamiyle rahat etmesine imkân olmıyacaktır.

YAŞAR NABİ

DİL ARAŞTIRMALARI

Müzik, kelimesi üzerine bir etüd tecrübesi

(Başı 1. inci sayfada)

muk) v. s. Yakutçada ise homus'tan başka hamıs şekli de vardır. Bu şekillerden anlıyoruz ki, yeni yapılan çalğıya verilen isim yapılmasına yarıyan kamışa da verilmiştir. Bu ismin teşkil tarzı aşikârdır: eskiden çalğı (ve boynuz) ismi olan mus- bus ve varıyantları, baş taraftan almak üzere, ko (= ok + oğ) ile terkip edilerek yeni çalgı isim - lendirilmiştir. Bu terkipte kullnarlan ok = ok + oğ unsuruna gelince, bu da melodik ve ifadeli ses manasına bir isimdir. Dergide:

Köğ ve *kü* makam (musiki makamı) manasiyle kaydolunmuştur; "ok" ve *oku* ise Radlof'ta şu manalarla yazılmıştır:

Ok (Uyg.) = ses, sada, söz; *ok* - (Uyg.) = çağırmak, *okı* (Çağ.) *oku* - (Osm. Kır. Kkır. Kom. v. b.) = davet etmek, kıraat etmek, teganni etmek, v. s.

Böylece kamış ismiyle birleştirebildiğimiz türk çalgısı "kobus" u Avrupa dillerinde de, ayniyle, buluyoruz:

Almancada : *Hoboe,*
Rusçada : *Goboy,*
İtalyancada : *Oboe,*
İngilizcede : *Oboe* ve *hautboy;*
Frnasızcada : *Hautbois* şekillerin - dedir. Ve hepsinde, nefesle çalınan bir nevi flüt ifade eder.

Fransızca şeklinde birinci kısım "haut" suretinde yazılıyorsa da bunun halk etimolojisiyle türemiş bir imlâ olduğu şüphesizdir. Çünkü "haut" etimolojisi doğru olsaydı italyancada buna mukabil "alto" sözünü bulmalıydık; öbür dillerde de bu kısım yüksek ve ikinci kısım odun mefhumunu anlatan karşılıklarla ifade edilmiş olurdu.

Bu isim Avrupa dillerine lâtin veya grek değil Kelt kanaliyle geçmiştir; aslı türk kobus - hobus çalgısından ve aynı lâfızla anılan kamıştan başka bir şey değildir.

Bütün bu *kobus - homus, hobois - hoboe* sözlerinin etimolojik formülleri alt alta yazıldığı zaman fonetik identileri daha ziyade göze çarpar; bu for - mülleri yazarken yukarda yapmış olduğumuz ko-okoğ ve bois - bus analizlerine itibar etmeliyiz:

Türkçe	: Kobus = oğ + ok	oğ + ob + oğ + us
Fransızca	: Hobois = oğ + oh	oğ + ob + oğ + is
Almanca	: Hoboe = oğ + oh	oğ = ob + oğ + eğ
Rusça	: Goboy = oğ + og	oğ + op + oy

Kamış - kamuş - kabıs.. şekillerinin de etimolojik formülleri, unsuru ansu - runa, bunlara mutabık gelir.

* * *

Araştırmamızın daha az enteresan olmıyan başka bir ciheti vardır: muh - telif dillerde hem boynuz hem düdük veya hem kamış hem çalgı ifade eden kelimelere tesadüf ediyoruz: İsrafilin kıyamet gününde çalacağı söylenen "sur", mevlevilerin çaldığı "nay", fransızca "kor (cor)", türkçede adeta müzik muadili olarak kullanılan "saz" bu isimlerdendir.

"Sur" için Kamus tercemesinde: "İçine üflenip çalınan boynuzdur" denildiği gibi, Larousse'ta da cor (kor) hak - kında lâtince boynuz manasına gelen "cornu" dan çıktığı ve nefesle çalınan bir müzik âleti olduğu yazılmaktadır.

Güneş - Dil teorisiyle bu "kor" isminin analizi yapıldığı takdirde ise asıl manası daha iyi anlaşılır; bunun eti - molojik formülünü yazalım:

(1) (2) (3)
Kor : oğ + ok + or

Birinci unsur olan anakök "oğ" un, güneşten aldığı aydınlık, sıcaklık, ha - reket, ses gibi mefhumları onun yerine geçen prensipal "ok" kökü temsil eder; üçüncü - or unsuru da sesin müzikal, müessir, yanık lâtif surette ifadesini tekarrür ettiren alet olur.

Korun bir -.n alarak "korn" olmasiyle kelime bir derece daha tekemmül eder: onunla, o âletin çıkardığı müzikal seslerin ego'ya yani cana ve yakın muhite yettiği anlatılmış olur.

Ancak Güneş - Dil teorisiyle yürütülen bu analizle kor'un ve korn'un menşede müzik âleti olarak isimlendirilmiş olduğu ve bu sıfatla boynuza da isim verildiği hakikatı anlaşılmaktarır.

Bu gördüğümüz basit çalgı ve obje isimlerinin ikişer ikişer birleşip yeni çalgı isimleri teşkil ettikleri de görül - mektedir:

Zurna (sur + nay) ve fransızca kornmüz (cornemuse) gibi.

* * *

Etüdümüzü tamamlamak için mitolojik bakımından da yürütülecek kü - çük bir karşılaştırma kalıyor. Bu iş için esaslı araştırmalara ihtiyaç vardır, şimdiki halde elimizde ancak pekarskinin yakutça lûgatinde rasgeldiğimiz bir iki cümleden başka dayangaç yoktur. Bu lûgatte kamışa ve müzik âletine homus denildiği gibi homusun ve hobu - sun sözlerine de sihir, efsun ve sihir - bazlık kuvvet ve tesiri manaları verilmektedir. Bu kelimede misal olarak getirilen: ap homusuna = sihirbazlık kuvveti, uota - homusuna = sihirbazlık ateşi gibi terkipler yakutlarda müzikle mitoloji arasındaki sıkı münasebeti anlatır.

Gene bu lûgatte muos = boynuz kelimesinde tesadüf ettiğimiz bir terkip ve bu münasebetle verilen izahattan yakutlarda greklerin müzler hakkındaki mitolojisine benzer bir itikat sisteminin ve şairane bir folklorun yaşamış olduğu neticesini çıkarabiliyoruz. Söy - lediğimiz terkip bir masaldan alınmıştır; togus hallan ünger muostarı...

Bu terkip şöyle terceme edilmektedir:

Dokuz göğün ibadet edilen "muos" ları...

Burada müellif ibadet edilen "muos" ların boynuz olmıyacağını anlatan bir ? işaretini koymakta ve cümlenin alt tarafını yalnız rusça olarak vermektedir (s. 1636): "yegâne ümitleri, ha - mileri, muhafızları onlardır."

Bu masalın pek eski ve zengin bir mitolojinin akislerini naklettiğine ve grek mitolojisiyle bu türk mitolojisi arasında kaybolmuş bir irtibat tarihi - nin mevcudiyetini ifşa ettiğine inan - mak zaruretini hissediyoruz; grekçeye mousa (müz), mousiki (müzik) sözleri gibi bunlara ait olan mitoloji de türkçeden ve eski türk medeniyetinden geçmiştir.

A. C. EMRE

Romanyada para tedbirleri

Bükreş, 7 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Resmen bildirildiğine göre, bakanlar meclisi, dün akşam 1-6-936 tarihindenberi altın için millî bankanın vermekde olduğu yüzde 38 hakkındaki filî vaziyeti kanunlaştırmaya karar vermiştir. Millî bankaya külçe ve akça olarak elinde bulunan altın stokunu bir kilo altın 153,333,333 ley hesabiyle yeniden hesab etmek için salâhiyet verilmiştir. İhtiyat altınların kıymetlerinin yeniden takdiri dolayısiyle hasıl olacak plüvalü, hazineye mal edilecek ve ordunun ihtiyaçlarına sarfolunacaktır.

Halen merî rejimin idamesi suretiyle bu filî vaziyeti devlet tarafından kanunlaşması hiç bir zaman Romanya aprasının kıymetten düşürülmesi demek değildir. Ley'in bugünkü kıymeti ibka edilmiştir.

DIŞ HABERLER

FİLİSTİNDE

Arablar tahkik komisyonuna yardım etmiyecekler

Londra, 7 (A.A.) — Arab komitesi, ingiliz tahkik komisyonunu boykut etmeğe karar vermiştir. Bir beyanname neşreden bu komite, hükümet yahudi muhaceretini durdurmak hususundaki arab dileğini reddetmiş olduğundan, arabları komisyona hiç bir şekilde yardım etmemeyi teşvik etmektedir.

AVUSTURYA'DA:

B. Miklas Peşteye gidiyor

B. Miklas

Viyana, 7 (A.A.) — Reisicumur Miklas, Macaristan kıral naibi Horti'nin son zamanlarda Avusturyaya yaptığı ziyareti iade etmek üzere önümüzdeki birinci kânun ayı içinde Budapeşteye gidecektir.

B. Dögrel Göbelsle konuştu

Berlin, 7 (A.A.) — Belçika ve fransız matbuatı Belçika faşist partisi reisi Dögrel'in Berlini ziyareti esnasında Göbels tarafından kabul edilmiş olduğu haberini vermekte ve partinin Belçikada takib edeceği siyaset ve propaganda hakkında tavsiyelerde bulunmuş olduğunu ilâve eylemektedir.

D. N. B. Ajansı bunları katî olarak tekzib etmektedir.

HOLANDA'DA:

Prenses Juliana evleniyor

Prenses Juliana

La Hay, 7 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, veliahd prenses Juliana'nın prens Bernard de Lippe - Biesterfeld ile izdivacı merasimi 7 ikinci kânun 1937 de La hay'de icra edilecektir.

Büdce konuşmaları

La hay, 7 (A.A.) — Ayan meclisinin büdce hakkındaki raporunun neticelerine cevab veren hükümet, florin istikrar kesbetmesinin henüz şayanı arzu olmadığını söylemiştir. Diğer taraftan hükümet milletlerarası vaziyette vukubulan değişikliklerin millî müdafaa bakımından ehemiyetli tedbirler alınmasını istilzam ettiğini bildirmektedir.

B. Bek Londraya hareket etti

Varşova, 7 (A.A.) — Hükümetın gazetesi olan Kurjer Poranny, hariciye bakanı Bek'in Londra ziyaretini mevzuu bahsederek diyor ki:

"Bek bugün Varşova'dan hareket etmiştir. Polonya hariciye bakanının Londra'da yapacağı bu ilk resmî ziyaret esnasında cereyan edecek konuşmalarda Danzig veya yeni Lokarno gibi hususî meseleler görüşülecek değildir. Müzakereler umumî Avrupa vaziyeti etrafında yapılacaktır. Böyle bir anda beynelmilel siyaseti idare edenler arasında şahsî temaslar zarurîdir. İngiltere ile Polonyanın birçok müşterek mnafii vardır. İngiltere Polonyanın Almanya ve Sovyetler Birliğine karşı tatbik edegeldiği muvazene siyasetini öteden beri takdir etmiştir. Çünkü bu siyaset Avrupanın bu mıntakasında en ciddî sulh garantisini teşkil eder."

FRANSADA

Paraşüt ve tayyare ile Düşman hatlarının arkasına inecek kıtalar kuruluyor

Paris, 7 (A.A.) — Yarı resmî mahfillerden öğrenildiğine göre, fransız hava kuvvetlreinin yeni ınkişafı ile alâkalı olarak aynı zamanda bir de hava piyade kıtaları tesis olunacaktır. Bu yeni piyade kıtaları, hafif techizatlı silah endazlardan mürekkebtir, ve bu kıtalar, harb halinde düşman hatlarının gerisinde iş görecektir. Hava piyade kıtalarının garnizonları Rems ve Alagier şehirleridir. Her kıta, bir piyade bölüğü ile bir nakliye tayyare filosundan kurulacaktır. Bu kıtalar, yerine göre paraşütle ve yahut tayyare ile düşman hatlarının arkasına indirilecektir.

* * *

Paris, 7 (A.A.) — Hava ordusunun tanzimi hakkındaki program, ezcümle "hava piyadesi" kuvvetleri teşkilini ihtiva etmektedir. Hafif tayyarelere binmiş olan tüfekli askerler, paraşütlerle düşmanın arka hatlarına nerek muharebeye ştirak edeceklerdir.

Bugünkü teşkilâtın üsleri Rems ve Fontos buluncaktır.

Bursa cumartesi günleri kapalı kalacak

Paris, 7 (A.A.) — Finans Bakanının emri üzerine, kıymetler borsası ikinciteşrin ve ilkkânun aylarında cumartesi günleri kapalı kalacaktır.

B. Morrosa mektup gönderen komiser

B. Latur

Paris, 7 (A.A.) Hükümet hapishanede bulunan kıralcı partisi lideri Muaya hürmetlerini ifade eden bir mektub yazdığından dolayı milletlerarası 1937 sergisinde komiser muavini bulunan B. Fransuva Latur'un istifasını istemiştir. Hükümetin fikrine göre, bu mektubun siyasî manası, hükümet tarafından tayin edilmiş olan Latur'un vazifesi ile telif edilemez.

Yeni kazanç vergisi nisbeti

Paris, 7 (A.A.) — Kazanç vergisine aid yeni bir barem neşredilmiştir:

Bu bareme göre on bin franga kadar olan kısım vergiden affedilmiştir.

10,000 franktan 70.000 franga kadar vergi nisbeti yüzde 1 den 4 e kadar, 70,000 franktan 120,000 franga kadar vergi nisbeti yüzde 4 den 8 e kadar, - 120,000 franktan 220,000 franga kadar vergi nisbeti yüzde 8 den 14 e kadar, - 220,000 franktan 420,000 franga kadar vergi nisbeti yüzde 14 den 22 ye kadar, - 420,000 franktan 620,000 franga kadar vergi nisbeti yüzde 22 den 26 ya kadar, - 620,000 franktan 1,020,000 franga kadar vergi nisbeti yüzde 26 dan 30 a kadar, bu meblağdan yukarı yüzde 30 vergi alacaktır. On bin franga kadar olan kısım için vergi maafiyeti kabul edildikten başka aile ferdlerinin çokluğu noktasından da tenziller yapılmıştır.

Yeni finans kanunları ve bayındırlık işleri

Paris, 7 (A.A.) — Saylavlar Meclisi, vilâyet ve komün finanslarının ıslâhı hakkındaki projeyi ittifakla kabul etmiştir. Bu projenin başlıca hükmüne göre, vilâyet ve komünler hesabına şimdiye kadar yapılmakta olan bazı inşaat ile bilhassa memleketin müdafaası hakkındaki inşaat bundan böyle devlet tarafından yapılacaktır.

SON DAKİKA:

Bükreşteki toplantı

Mareşal Çakmak B. Tatarescо ile görüştü

Bükreş, 7 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Bugün 12 buçukta Mareşalımız ile Yunanistan ve Yugoslav Genel Kurmay başkanları maiyetleriyle birlikte fevkalâde askerî merasimle Romanya meçhul askerin mezarına çelenk koymuşlardır. Bunu müteakib askerî kulüpte millî müdafaa nazırı tarafından Mareşalımız ve maiyeti ve Yunanistan ve Yugoslavya Genel kurmay reisleri ve maiyetleri şerefine bir öğle yemeği verilmiş, bu ziyafette Başvekil Tatarescо, Hariciye nazırı Antonesko, Romanya Genel Kurmay Reisi Samsonoviç, Türkiye elçisi, Yunanistan ve Yugoslav elçileri, ordu müfettişi umumîsi, Bükreş merkez kumandanı ve merkezde bulunan bütün generaller hazır bulunmuşlardır. Yemeğin sonunda millî müdafaa nazırı bir nutuk söylemiş ve buna Mareşalımız, Yunan ve Yugoslav Genel Kurmay reisleri namına da çok müsait bir tesir bırakan bir nutukla karşılık vermişlerdir.

Yemekten sonra Başvekil Tatarescо, Genel Kurmay başkanımızla ayrıca mülâkatta bulunmuşlardır.

Moskovadaki geçid resmi ve bayram

Moskova, 7 (A.A.) — Bugün Kızıl meydanda büyük bir geçit resmi yapılmış ve bu geçit resmine Moskova garnizonundan piyade, topçu, süvari ve diğer her sınıf asker, motörlü kıtalar, hava filoları ve Moskova proletaryası silahlı efradı iştirak etmiştir.

Daha evel kıtaları teftiş eden Sovyetler birliği müdafaa halk komiseri Mareşal Voroşilof, ufak bir nutuk söyliyerek kıtaları tebrik etmiştir. Kıtalar bilahare Lenin'in mezarı önünden muntazam surette geçmişlerdir. Buradaki tribünde Stalin, Molotov, Kaganoviç, Kalinin ve Orconikidze ile parti ve hükümetin diğer erkânı bulunmakta idiler. Geçit resmini, binlerce moskovalı işçi ile diğer şehirler ve Kolkhoz murahhas heyetleri, yabancı memleket işçileri, delegeleri, elçiler heyeti ve ataşemiliterler de seyretmişlerdir.

Askerî geçit resminden sonra, hükümet merkezi işçilerinin büyük tezahürleri başlamış ve kızıl bayrakalr, portreler ve levhalar ile Leninin mezarı önünden geçen bitmez tükenmez işçi kütleleri, Stalini ve arkadaşlarını hararetle selamlamışlardır.

Bu yıl levhalarda yazılı bulunan vecizeler, esas tem olarak yeni Stalinist kanunu esasî ile alâkadar bulunmaktadırlar.

Sovyetler Birliği Elçiliğindeki kabul resmi

Sovyetler ihtilâlinin yıldönümü münasebetiyle dün gece Sovyetler birliği büyük elçiliğinde büyük bir resmi kabul yapılmış ve Başvekil İsmet İnönü ile bütün vekiller, kordiplomatik birçok mebuslar ve sair yüksek zatlar hazır bulunmuşlardır.

Lik maçları

B. takımları maçları yapılamadı

Dün B. takımları arasında lik maçlarının başlaması lâzım geliyordu. Fakat kulüblerden çoğu B. takımlarını çıkarmadıklarından resmî hiç bir maç yapılamadı. Yalnız Altın ordu Çankaya küçükleri karşılaştılar ve bu oyunu Altın ordu 4 - 1 kazandı.

Dün Muhafız gücü alanında 13.45 de Muhafız gücü - Demirspor maçı vardı. Demir sporlular gelmediler ve hükmen yenilmiş sayıldılar.

İkinci oyun 15.10 da Altın ordu - Kırıkkale arasında idi. Bu maça da Kırıkkaleliler gelmediler ve hükmen yenildiler .

Ankara gücü alanında ilk oyunda gençler birliği - Güvenç spor karşılaşacaklardı. İki takım da alanda görünmediler.

İkinci oyun Çankaya - Ankara gücü arasında idi. Bu da, nizamsız bazı vaziyetler dolayısiyle yapılamadı. Ankara gücü hükmen maçı kazandı.

Bugünkü maçlar

Ankara gücü sahasında:

Gençler birliği - Güvenç spor A. T. saat 13 hakem: Hakkı

Ankara gücü - Çankaya A. T. saat 4.45 hakem: Hakkı

Muhafız gücü sahasında:

Muhafız gücü - Demir spor A. T. saat 13 hakem: Ömer.

Kırıkkale - Altın ordu A. T. saat 14.45 hakem: Ömer.

İncirlerimiz

Romanyada rağbet gördü

Romanyadaki dış Türkofis şubesinden İktısad Vekâletine gelen haberlere göre Romanyaya gönderdiğimiz incirler ümidin fevkinde rağbet bulmuş ve yüksek fiatla satılmıştır. Romanya hükümetince alınan yeni bir karara göre yeniden 50.000 kilo incir ithal müsaadesi verilmiştir. Romanya pazarında bilhassa işlenmiş ve paketler içinde güzel ambalajı yapılmış incirlerden fazla satış yapılmıştır. Yunanlıların Kalamata incirleri bizim incirlerin nefaseti karşısında birdenbire fiattan düşmüş ve pazarlarda görünmez olmuştur.

Daha şimdiden Noel bayram hediyeleri için romen tüccarları birçok şık incir paketleri siparişleri vermişlerdir.

Hususî idare memurları kursu

Dahiliye Vekâleti hususî idare memurlarının meslekî bilgilerini artırmak için Ankarada bir mesiek mektebi açmağa karar vermiştir.

Bu mektebe muhtelif vilaâyetlerden 150 memur gelecektir. Mektebin müddeti bir sene olacak ve gelecekler için bir pansiyon açılacaktır.

IRAKTA HÜKÜMET DARBESİ

Irak'ta birkaç gün önce vukua gelen hükümet darbesi fransız gazetelerinde hararetli tefsirlere yol açmaktadır. Bilhassa bu hareketin manda aleyhtarı ve milliyetçi bir mahiyeti bulunduğu ileri sürülerek, bütün arab âlemindeki kaynaşmaya, birçok arab nufuslu ülkelerde hükmeden Fransanın kayıdsız kalamıyacağına işaret edilmektedir.

Le Temps gazetesi bu meseleye hasrettiği başyazıda diyor ki:

Bağdad hükümet darbesi hakkında bugün malûm olan tafsilât askerı şeflerin bu teşebbüsün uzun zamandanberi hazırlanmış ve en münasib zamanda büyük bir soğukkanlılıkla tatbik edilmiş olduğunu göstermektedir. Askerî kıtalar Bağdada yakın bir yerde manevralar yaparken, askerî tayyareler hükümet merkezi üzerinde uçmuş ve General Sıdkı'nın imzalamış olduğu ve Yasin Paşanın idaresindeki kabinenin derhal istifasını isteyen bir ültimatom atmışlardır. Bu ültimatom beklenen neticeyi hasıl etmediği için, diğer tayyareler Bağdad üzerinde uçmuşlar ve bu defa bakanlıkların bulunduğu mahalleye bombalar atmışlardır. Derhal hükümet boyun eğmiştir. General Yasin hükümdara kabinesinin istifasını vermiş ve Kıral hemen arkasından kabinenin teşkili vazifesini Hikmet Süleymana tevdi etmiştir. Birkaç saat içinde her şey bitmişti. Şiddetli mücadele olmamış, askerî kuvvet darbesine mukavemet yapılmamıştır. Meşrutî ve meşru kuvvet yıkılmıştır. Bundan başka millî müdafaa bakanı Cafer Paşanın katledilmiş olduğu ve başbakanla, hariciye bakanının biri Mısıra, biri de Suriyeye kaçmış oldukları söylenmektedir. Demek oluyor ki Hikmet Süleyman tarafından kurulan kabine en küçük bir güçlükle karşılaşmadan iktıdar mevkiine yerleşmiş ve derhal parlamentonun feshini karar altına almakla diktatörce karakterini göstermiştir.

Bütün hâdiseler General Sıdkının şefliği altında bir askerî diktatörlük kurulması mevzuu bahsolduğunu teyid edecek mahiyettedir. Parlamento feshedildiği için, yeni kabinenin ilk hareketi, her türlü yabancı nüfuzuna karşı mutlak bir arab istiklâli siyasetini müdafaa için kuvvetli bir millî kuvvet yaratmak maksadiyle mecburî askerî hizmeti vazetmek olacaktır. Yani Bağdadda iktıdarı ellerine alan şahsiyetlerin 1930 ingili - ırak muahedesine prensip itibariyle muhalif oldukları ileri sürülmektedir. Bu da, İngilterenin Irak'taki rejim değişikliği karsısında kayıdsız kalamıyacağını gösterir. 30 haziran 1930 ingiliz - ırak muahedesi, Londra ve Bağdad hükümetlerinin müşterek menfaatlerini alâkadar edebilecek bütün meselelerde biribirleriyle danışacaklarını zikreder; devletlerden biri harb ettiği takdirde diğeri derhal imdadına gelecektir; Irak toprak larının müdafaası Irak kuvvetleri tarafından temin edilecek, fakat imparatorluk münakalelerini temin zarureti dolayısiyle, ittifak müddetince, ingiliz hava kuvvetleri için topraklar ayrılmıştır. Bundan başka İngiltere, Irakın bazı mıntakalarında memleketin iç işlerine müdahalede bulunmamak şartiyle askerî kuvvetler bulundurabilecektir.

Görüldüğü gibi bu muahede, bütün ingiliz menfaatlerini masun bulundurmakla beraber Irakın tam istiklâl ve hükümranlığını tasdik eden bir anlaşmadır. Hakikatte ise, Irak hükümeti dış politikası kadar, askerî siyaseti itibariyle de İngiltereye tâbi kalmaktadır. İngiliz kuvvetleri Irakın iç işlerine müdahale edemezler. Nizamı muhafaza etmek onlara düşmez; fakat imparatorluğun hayatî menfaatlerinin muhafazasiyle mükelleftirler. Şu halde bazı telgrafların Mısır ve Filistindeki ingiliz kıtalarının Iraka sevkedilmekte olduğundan bahsetmelerinde şaşılacak bir şey yoktur. Esasen Filistine sevkedilmiş olan çok mühim takviye kıtalarının İngilterenin hakimiyeti altında olan arab topraklarının her hangi birinde bir karışıklık çıkması ihtimaline karşı oraya toplanmış olduğu kanaati daima ileri sürülmüştür.

Bağdad askerî hükümet darbesinin hakikî mahiyeti nedir? İngiliz - Irak muahedesine muhalefetleriyle tanılmış olan General Sıdkı ve Bekir Süleymanın şahsiyetleri dolayısiyle, Irak hâdiselerinde yabancı tesiri arayanlar görülmektedir. Bazıları alman entrikalarından şüphelenmekte, diğerleri bir italyan manevrası mevzuu bahs olduğunu düşünmekte, Türkiyenin parmağı olduğunu söyliyenler de görülmektedir. Bütün bunlar muhayyilenin büyük bir rol oynadığı faraziyelerden ibarettir. Hakikatte, memleketin mutlak istiklâlini isteyen milliyetciler tarafından organize edilmiş yabancı tesirinden azade bir millî hareket mevzuu bahsolduğunu hadiseler teyid edecek mahiyettedir. Burada rol oynamış olan tek umumî tesir Filistin hâdiseleri neticesinde arab birliği lehinde uyanan temayüller olabilir. Miralay Lavrens'in ekmiş olduğu tohum filizlenmektedir, ve İngilterenin, diplomasinin imkânları ve işgal ettiği mevkilerin sağlamlığı ne olursa olsun, imparatorluklarında müslüman nüfusa sahib olan bütün imparatorluklar için büyük bir endişe kaynağı ihdas eden bu panarab hareketini kendi menfaatlerine uygun bir şekilde sevk ve idare edebilmesi şüphelidir.

La République gazetesinde Jean - Pierre Gérard da aynı mevzu üzerinde diyor ki:

Bağdad hadiselerini, arab dünyasının diğer kısımlariyle irtıbatlı olarak telakki etmek lâzımdır. Ancak bu şekildedir ki, bir ingiliz himayeciliğine karşı orada yapılmış olan askerî ihtilâli anlamak mümkün olur.

Mısır hâdiseleri, Suriye hâdiseleri, Filistin hâdiseleri, Irak hâdiseleri, bütün bunlar, başlıca karakteristiği mistik birlik ve tesanüd olan müslüman dünyasında geçmektedir.

Avrupaya karşı kurulmakta olan "müslüman cephesi" nden burada bahsetmiştim. Bu bahse tekrar dönmeliyim. Bağdad hâdiselerinin önce Şam'da, ve hattâ belki Fasta veya Tunusta tesirleri görülecektir. İslâm dünyası "kâfirlerin boyunduruğu"ndan kurtulmaya çalışıyor, ve vesayetini ilga etmek için İngiltere ile Fransanın zafından istifade ediyor.

Şark garba karşı bin yıllık mücadelesine yeniden başlıyor.

Yunanistan'ın yeni rejimi

Noye Zürher Saytung gazetesi yazdığı başmakalede diyor ki:

Yunanistanda, Metaksas, 4 ağustostanberi parlamentosuz olarak hükümeti idare etmektedir. Onun bugün üzerine aldığı rol, vaktiyle Kondilis'in oynamak istediği rolü andırmaktadır. Şu var ki, Kondilis kıralı zorlayıp hulul etmeğe çalışırken, her zaman bir monarşist diye yaşamış olan Metaksas, en büyük bir zaruret ânında, kıral kendisini iş başına çağırıncaya kadar sükûnetle beklemiştir.

Partilerin devamlı bir hükümet kurmak hususunda gösterdikleri kabiliyetsizlik ve Metaksas'ın fikrince Yunanitanı bir sivil harba doğru sürükleyen komünist tehlikesi, 4 ağustosta parlamentonun feshine ve bugüne kadar hiç kimsenin adamakıllı tarif edemediği bir rejimin kurulmasına saik oldu.

Metaksas'ın iktıdarı ele aldıktan sonra, başlangıçta işe nereden sarılacağını kestiremediği besbelli idi. Yeni başbakan, bir çok nutuklar söyledi; halk toplantılarında kendi lehine bir çok tezahürler yaptırdı; fakat bütün bunlar sadece, mevcud kötülükleri komünistlerle eski partilere yüklemek ve yunanlıların, devletin yeni kuruluşu için her seyi, hattâ şahsiyetlerini bile feda etmelerini istemek için oldu.

Otoriter devletlerin ve hususiyle Almanyanın matbuatı, kendisine bol bol takdir yağdırıyordu. Buna mukabil, Metaksas, programı hakkında hiç bir şey söylemiyordu. Bu hususta, Metaksas'in kabine asbaşkanı ve finans bakanı olarak hükümete aldığı Konstantin Zavitsiyanos'dan daha fazla şeyler öğrenmek mümkündü.

Zavitsiyanos'un çok tenevvulu bir siyasî mazisi vardır. Bir çokları gibi o da, Venizelos'tan ayrıldıktan sonra, ömrü uzun sürmeyen bir parti kurdu. Şimdi de, kendisinin değişme kabiliyeti sayesinde solcu bir politikacıdan korporasyon devletinin bir peygamberi olması dolayısile, Metaksasla beraber en ehemiyetli bir mevki işgal etmektedir. Zavitsiyanos, hem liberal mektebin ve hem de, ekonomi dirijenin aleyhindedir; onun bugünkü ideali, ekonominin devlet tarafından kontrolunu ifade eden "üçüncü yol" dur.

Bundan dolayıdır ki, Metaksas hükümetinin, ekonominin yeni bir nizama tâbi tutulmasına ileri plânda yer vermesi bir tesadüf eseri değildir. Gündelik politika meselelerini ikinci plânda bırakmış olması, muarızları nezdinde de takdirle karşılandı. Zaten kıral ikinci Jorj da, yalnız bu şartla rejim değişikliğine muvafakat etti.

Ağustos sonunda, reisliğine Zavitsiyanos'un getirilmiş olduğu millî istihsal hükümet komisyonu tarafından tatbikatına geçilecek olan ilk ekonomi programı hazırlandı. Bu programın esasları şunlardır: İstihsalin yükseltilmesi, fiatların tanzimi kalitenin ıslahı, iç memleket satışı ile ihracatın organize edilmesi, dış memleket pazarlarında propaganda yapılması gibi, eski hükümetlerin ileri sürüp bir türlü yerine getiremedikleri noktalardır.

Metaksas, işçi ve küçük çiftçilerin nefine olacak her tedbirin kendi prestijini kuvvetlendireceğini pek âlâ biliyordu. Bu itibarla, o, yalnız boş vaidlerle hareket etmiyerek, geniş halk yığınlarının tasvibini kazanan, sosyal sigortalar, mecburî hakem usulü, asgarî gündelik tayini gibi bir çok sosyal kanunlar koydu. Fakat bu faaliyet arasında en ziyade göze görünen, şüphesiz ki, daha Venizelos zamanında ileri sürülen Makedonyadaki bataklıkların kurutulması işinde, ifadesini bulan hükümetin imar azmi idi.

Son haftalar içinde, bu kurutulan bataklıkların tevziine başlandı; 25.000 e yakın yersiz yurdsuz aile ile halkı fazla gelen sahalardan 3000 aileye, yerleşip çalışmak, kendilerine yurd yuva kurmak için toprak verilmektedir.

Şüphe yok ki, hükümet bu suretle hareket etmiş olmakla, komünistliğin Makedonya halkına yayılmasının önüne geçmek için en iyi çarelerden birini bulmuştur.

Bundan başka, hükümetin, finans işlerinde de iyi bir çığıra girdiği sezilmektedir; nitekim 660 milyon drahmiyi bulan büdce açığı, gelecek yıl tamamiyle kapanmış olacaktır.

Yunanistanın müstakbel devlet şekli hakkında, Metaksas yalnız imalarda bulunmakla iktifa etmektedir. Komünist partisinden gayri diğer partiler feshedilmiyerek bırakılmış olmakla beraber, hepsi de susmaktadırlar. Ve zaten hiç kimsenin de kendilerine kulak astığı yoktur; hükümet sosyal ve ekonomik tedbirler almak bakımından, eski parti önderlerinden çok daha seri ve muvaffakiyetli bir surette hareket etti. Hele bu yıl içinde en ehemiyetli politikacıları da öldükten sonra, diğer partilerin otoriteleri de kalmadı.

Metaksas, Almanya, İtalya ve Türkiyede olduğu gibi devlet fikrini temsil eden bir parti olmak üzere, millî bir hükümet cephesinin kurulmasına imkân bulunacağı kanaatindedir. Fakat esas itibariyle devletin organizasyonu hakkında düşündükleri vatandaşlarına vazıh bir fikir vermemektedir.

Yunanistan, Korporatif sistem kaideleriyle kurulacaktır. Her vilâyette mecburî olarak meslek sendikaları teşkil edilecektir. Bunların vazifeleri arasında meselâ, istihsali kontrol ve tanzim etmek de bulunacaktır. Aynı zamanda, valilere geniş salâhiyetler verilmek suretiyle idare dahi merkezleşmekten çıkarılacaktır.

Menfaatlerinin bu suretle daha iyi gözetilmiş olacağı düşüncesini taşıyan vilâyet halkı bu yeni nizamdan memnun olacağa benziyor. Faşist yahud Portekiz usulünde bir korporatif meclisin kurulması da tetkik edilecekse de, şimdilik bu hususta hiç haber yoktur.

Bugün Yunanistan, istihale devresinde bulunmaktadır. Metaksas, ilk önce, sosyal ve ekonomik tedbirlerle memleketin umumî vaziyetini düzeltmeğe çalışırken kıralın arzusuna göre hareket ediyordu. Onun şimdi ikinci işi, millete yeni bir anayasa vermek olacaktır. Başbakan, her yunanlının hilkaten bir politikacı olduğunu ve diktatörlük metodlarına boyun eğmiyeceğini bildiği halde, onun endividualizm'ini kendi kontrol ve terbiyesi altına almak istiyor. İşte, hükümetin yeni devlet nizamını ilân etmekte teenni ile hareket etmesinin sebebi budur. Hükümet, ekseriyetin muvafakatini güven altına almadıkça yeni devlet nizamını da kendi bildiği gibi hareket ederek tayin edemiyor. Bunun için, Metaksasın zamana ihtiyacı vardır, ki Kıral da onn bu zamanı bırakmaktadır.

Yunan başbakanının 27 yaşından aşağı olan gençliğe ihtiyacı var; çünkü bu gibiler, Ten'in dediği gibi, inkılabcı olabilirler. Bu itibarla, o, bu gençliğe millî bi ideal vermek, kendilerini romantik ve enternasyonal idealizmden kurtarmak isiyor. Bu öyle bir tecrübedir ki, muvaffak olabilir, faakt aynı zamanda da, şayed Metaksas yakın bir âtide vazıh bir devlet programı ilân edemiyecek olursa, Yunanistanı kargaşalıklara boğar.

Yakalanan kaçakçılar

Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza örgütü, 2 ölü 2 yaralı, 129 kaçakçı 1985 kilo gümrük kaçağı, 173 kilo inhisar kaçağı, 4 tüfek, 71 mermi, 10 kilo esrar, 1054 türk lirası, 5 altın lira, 57 kesim hayvanı ile 42 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Tefrika: No: 13

İKİNCİ

CENGEL KİTABI

Yazan: Rudyard Kipling — *Çeviren: Nurettin ARTAM*

İngilizlerin demiryollarından, telgraflarından daima kuşkulanmakta olan ihtiyar kıral ölünce, Purur Das, onun genç halefiyle arayı daha iyi düzeltti. Genç hükümdar, bir ingiliz hocası tarafından yetiştirilmiş olduğu için başvekil, onun memleketteki nüfuz ve itibarına gene toz kondurmamağa dikkat ederek elbirliği ile kız mektebleri açtılar, yollar yaptırdılar; dispanserler kurdular ve her sene "devletin manevî ve maddî sahada terakkisi" ni gösterir mavi kitablar neşrine başladılar ki bütün bu faaliyetler, İngiltere hariciye nezaretinin de, Hindistan umumî valisinin de pek hoşuna gitti.

Yerli hükümelterden pek azı, ingiliz usulü terakkiyi bir bütün olarak almazlardı. Yalnız Purun Das su kanaatte idi: Bir ingiliz için iyi olan şey, asyalılar için iki kere iyi dir. Başvekil böylece, umumî valilerin, valilerin, mutasarrıfların, doktorların, misyonerlerin, o hükümet hududları içine at sırtında avlanmağa gelen ingiliz subaylarının, soğuk mevsimlerde Hindistanın her tarafını dolaşan seyyahların şerefli bir dostu haline gelmişti. Boş zamanlarında ingiliz usulü sıhiye teşkilâtını tetkik ediyor, endüstriüzerinde incelemeler yapıyor ve Hindistanın en büyük gündelik gazetesi olan Pioneere. efendisinin icraat ve ıslahat projeleri etrafında makaleler yazıyordu.

Nihayet, bir defa İngiltereyi ziyarete gitti ve bunun için rahiblere birçok paralar vermeğe mecbur kaldı. Çünkü Purun Das gibi yüksek zümreden bir Brahmen, Karadenizi geçmek suretiyle kendi zümre ve sınıfını kaybetmiş oluyordu. Londra'da adları dünyayı dolaşan insanlardan birçoğu ile tanışıp görüştü ve kendi ağziyle anlattıklarından çok daha fazla insan gördü.

Kendisine büyük üniversitelerinden fahrî dereceler verildi ve o, gece tuvaleti giymiş kadınların toplantısında Hindistandaki sosyal reformadan bahseden nutuklar söyledi. Nihayet bütün Londra haykırdı:

— Bu adam, elbise giymek icad oldu olalı, bizim sofralarımızda rastgeldiğimiz insanların en cazibelisidir!

Hindistana dönünce yıldızı büsbütün parlamıştı. Çünkü umumî vali, mehracaya büyük haç ve Hindistan yıldızı nişanları vermek hususunda kendisini ziyarete gelmişti.

Bu nişanlar, değerli mücevherlerle ve kurdelalarla süslü şeylerdi. Bu nişanların verilmesi töreninde bir taraftan toplar atılırken Purun Das da Hindistan imparatorluğu kumandan ve şövalyesi rütbesini aldı. Ondan sonra artık kendisine Sir Purun Das K. C. L. E. denilecekti.

O gece umumî vali çadırında üzerinde yeni nişan ve alâmelteri olduğu halde, umumî valiye karşı kadehini kaldırarak ingilizce öyle bir nutuk söyledi ki, ingilizlerden bile bundan daha iyisini söyliyebilecek pek az adam bulunablirdi.

Ertesi ay, şehir, güneşle yuğrulmuş sükûnetine döndüğü zaman, o, hiç bir ingilizin yapmayı düşünmiyeceği bir şeyi: dünya hâdiseleri seyrini takib edip giderken o yaptı. Şövalyeliğinin mücevherli beratını Hindistan hükümetine geri verdi; yerine başka bir başvekil tayin edildi ve bütün hükümet dairelerinde bir memur değiştirme oyunudur, başgösterdi. Rahibler neler olup bittiğini anlıyorlardı; halk da bunu sezdi. Lâkin Hindistan öyle bir yerdir ki orada herkes dilediğini yapar ve kimse niçin? diye sormaz. Onun için Devan Sir Purun Das K. C. İ. E. nin şövalyelikten istifa ederek, başvekillikten çekilmesi ve eline bir keşkül alarak, sırtına kaba bir çul geçirerek bir sunyasi, (ruhanî bir adam) halinde yollara düşmesi, memleketinde hiç de fevkalâde bir hal telakki edilmedi.

O, eski bir yasanın emrettiği gibi yirmi sene genç, yirmi sene bir kavgacı, — her ne kadar ömründe bir defa bile silâh taşımadıysa da — yirmi sene de ev bark reisi olmuştu.

O, servetni de, kudretini de yakışık aldığına kanaat getirdiği işlere sarfetmişti. Tam yoluna girdiği zaman da şan ve şeref sahibi olmuştu. Uzakta ve yakında bir çok şehirler ve insanlar görmüş, gördüğü bu şehirler ve insanlar onu saygı ile karşılamışlardı. Şimdi, bütün bunları, bir kimsenin artık kendisine lâzım olmayan paltosunu sırtından çıkarıp atışı gibi bırakıyordu.

(Sonu var)

Bela Bartokun ilk konseri

Tanınmış bestekâr Bela Bartok ilk konserini dün verdi

Tanınmış macar kompozitörü Bela Bartok, ilk konserini dün seçkin bir dinleyici kalabalığı önünde verdi.

Programda eski macar musikisi ile yenisinin mukayesesine imkân verilmiş. Gerek Z. Kodaly'nin *"Marosszek dansları"* (1882) ve gerek kompozitör - piyanistin *"Rapsodi"* si (1881) henüz eski macar musikisinin romantik havasına, Liszt'e bağlı. Şahsî ince hususiyetlerle ancak o okuldan ayrılıyor. İnce, hisli, bazen coşmasını ve bazen solmasını bilen özlü birer çığır.

Bela Bartok'un yazısı kendine göre ince ve serbest buluşlariyle daha başka bir âlem.

"Macaristandan tablolar" (beş orkestra parçası): işte büyük üstadın yaratmağı gaye dindiği asıl sanatını bu yapraklarda dinliyoruz. Köylü ilhamları ve yaşayışı ile başbaşa kalınıyor: *"Köyde Akşam"* tertemiz bir pentatonik; macar köylüsünün Altaya bağlı öz ruhunu damla damla akıtıyor. *"Ayı dansı"* ile hülyadan katı ve vahşî bir âleme dönüyoruz. Sonraki *"melodi"*, sadeliği kadar tatlı bir hava; arp sesleri ne güzel geçti. *"Çakır keyif"* parçasiyle mizaha ve tasvirciliğe kaçılıyor. *"Domuz Çobanı"* ile kırlara ve dağlara dönülüyor. Her parça kendi mevzuuna işte bu kadar uygun ve bu kadar samimî; tam manasiyle birer tablo.

Üstadın yazısı tabiî "modern". Fakat o kadar kolay saran bir çığır ki içinde meşhur geçinen nice modernistlerin yazılarındaki eksantrik ve fazla arayıcı şeylerden eser yok.

***

Değerli sanatkârı dün Başbakan İsmet İnönü kabul etmiş, kendisi ile görüşmüş ve iltifat etmiştir.

Bela Bartokun hayat ve şahsiyeti

İlk konserinin hulâsasını yukarıya yazdığımız tanınmış macar musikişinası Bela Bartok'un hayat ve şahsiyeti için arkadaşımız Mahmud Ragıb Kösemihal'in yazısını aşağıya koyuyoruz:

Asrımızın en büyük macar kompozitörü Bay Béla Bartok bir ay kadar aramızda kalmak üzere memleketimize gelmiştir: Hâdisenin değeri hakkında fikir edinebilmek için onun musiki tarihindeki ve her yerde saygı ile anılan mevkiini bilmek yeter.

Bela Bartok hem deha sahibi bir artist, hem de Avrupanın en gözde müzikologlarından biri olarak değerli iş - ler görmüş, adı bu bakımlardan musiki tarihlerine geçmiştir. Artist olarak macar ulusal musiki okulunun en güzide safhasını kurmuş ayrıca da gençli - ğindenberi birinci sınıf bir piyanist diye tanınmıştır. Müzikolog sıfatiyle en büyük emeklerini folklor alanında sarf etmiştir. Sahne, oda ve orkestra musikileri olarak yazdığı eserlerin listesini vermek uzun sürecektir, folklor alanında yurdunun iç ve dışında yaptığı yayınları saymak ta uzun sürer. (Esasen "Ülkü" dergisine ayrıca verdiğim uzun bir inceleme bütün bu yanları iyice aydınlatacaktır). Burada Bartok'un yaptıklarının özünü göstermekle kalıyorum.

Kompozitör olarak her şeyden önce en saf yurd temlerini toplıyarak onlar üzerinde yeni eserler genişletmeği iş edilmiştir. Eski bir iki macar büyüğünce çingene ve amatör havaları üzerinde kurulmuş eserleri "öz macar" sayamıyordu. köylerde o havalardan daha saf ve daha "öz macar" ağızları bulunduğunu sezmişti. İşte peşin bu bilgisini genişletmiş olmak üzere 1910 dan başlıyarak köy köy dolaştı. binlerce macar türküsü topladı ki aralarında en temiz türk pentatoniklerinden de orijinal örnekler bulunmuştur. Fakat, o, Asyaî özü iyice belirtebilmek için bu kadarını yeter görmedi: Macar ilieriyle çok temasta bulunmuş komşu milletlerin folkloriarı ile de ilgilenerek onları da toplamağa ve incelemeğe başldar: romen ve slavak folklorları üzerinde ilk metodik araştırmalara girişen kendisi olmuştur. Hattâ 1913 de Cezayer'in Sahra Tuareklerine yakın Biskra berberîleri arasında bile folklor araştırmalarında bulunmuştur ki, bunun ulusal tarih tezimiz bakımından ne kadar manalı bir hareket olduğu kolayca anlaşılır. Türkiyeye yaptığı son seyahati gene bence bir endişenin ve inanın en tabiî sonucudur: ortada peşin bir "türk - macar ırk birliği" meselesi vardır. Sonra da Macaristana türk hakimiyeti asırlarında yeni baştan Anadolu musikileri girmişti: Mukayeseli Macar - Balkan folkloru araştırmalarına türk folklorunu da mikyas tutmalıdır ki varılacak sonuçlar mutlak olsun. Şu halde bir dileğimizin mahiyetini iki kelime ile anlatabiliriz: folklor işinin ve hele bize en yakın folklorların en büyük, en emekli ve en tecrübeli uzmanı olarak aramıza gelen Béla Bartok kendi memleketinde ve Romanyada olduğu gibi bizde de musiki folkloru çalışmalarına en iyi metodları kazandırabilir; onun bilgilerinden uzun uzadı istifade edebilmenin yollarını hemen temin etmeliyiz diye düşünüyoruz; bu endişenin bütün meslekdaşların hayalinde alevlenivereceği açıktır. B. Bartok'un kompozitörlük şahsiyeti de genç kompozitörlerimiz için örnek tutulmağa lâyık bir ideal olabilir.

Bartok, 1881 de Macarstanın Nagy Szent Miklos mevkiinde doğdu. İlk dersleri annesinden ve L. Erkel'den aldıktan başka, dokuz yaşında kompozisyonlar yazmağa da başladı. Henüz on sekizinde bir piyano sanatı ve başkaca mühim şeyler yazdığı için Dohnanyinin tavsiyesiyle Budapeşte Konservatuarına yazıldı 1907 de aynı müesseseye piyano profesörü tayin olundu. İlk yazılarında Strauss, Liszt, ve Wagner'in son eserlerinin tesirinde kalmakla beraber, sonraki folklordan mülhem eserlerinde kendi asıl yolunu bulmuştur. Debussey'nin usullerinden tutunuz da tâ bir çeşit "bitonalite" ye varıncaya kadar Stravinsky ve Schönberg'in yazı teknikleri gibi nice teknikleri yazılarında kullanmıştır. Stravinski ve Fallo ile birlikte, Bartok asrımızın en kuvvetli fertlerinden biridir. Yazılarında (majör) ile (minör) boyunduruğundan kurtuldu, eski makamlara yer verdi, ritim orijinalliği eşsiz oldu, kontrpuanlarında en aykırı karşılaşmalara yer verdi, çünkü hep folklordan yolunu buldu. Umumı harptan önceki yazılarını tenkit çok fena karşıladı, yepyeni tekniğini ehrkes müfrit buldu, artiste birkaç bedbin yıl geçirttiler: bu sıralarda yalnız folklorla uğraşıyor, bir yandan da hayranı bulunduğu modern fransız musikisine karşı çevresinin ilgisini uyandırmak üzere piyanistliğini bu işe hasredyordu. Harptan sonra yeniden yazmağa başladı ve gayesine işte bu son hamlelerinde vardı.

Ak saçlı üstat memleketimizde yalnız eserlerini piyanosu ile, ve C. B. F. orkestrasının eşliği ile dinletmekle kalmıyacak, aynı zamanda folklor meselelerine ait konferanslar da verecek, ve hattâ Anadolu köylerinde gezip türküler toplıyacaktır. (Fonografla).

Değerli konuğumuza hoş geldin deriz. Seyahatinin musiki kalkınışına hazırlanan aylarımıza düşmesi onun aramızda uzun zmaan kalabileceği ümidini çok artırıyor... İlâve edelim ki, Bartok, memeleketimizin musiki işleriyle sekiz on yıldır sevgi ile ve her vesile ile alâkadar olmuş, bazı tavsiyeleri çok eskiden matbuatımızda çıkmıştı: o vakitler de folklora ehemiyet vermemizi uzun uzun temenni etmişti.

Mahmut Ragıp KÖSEMİHAL

Nasyonalistlerin dün Madridi aldığı bildiriliyor

(Başı 1. inci sayfada)

gerek sefaret memurları gerek sefarette bulunan ispanyol mültecileri kurtarılmıştır.

Londra, 7 (A.A.) — Roytere ajansının Lizbon'dan aldığı bir habere göre, nasyonalistler Kazadelcampo mahallesini tamamen ele geçirmişler ve buradaki hapisanenin üzerine ilerlemeğe başlamışlardır. Nasyonalistler biran evvel hapisaneyi ele geçirerek burada mevkuf tutulan rehineleri kurtarmak azmindedirler.

Madridi döven toplar

Madrid, 7 (A.A.) — Şehir üzerine nasyonalistlerin açtıkları topçu ateşi mütemadiyen artmaktadır. Bir çok ev hasara uğramıştır. Mazaların bir çoğu kapanmıştır. Çünkü eli silâh tutan herkes cepheye sevkolunmuştur.

Nasyonalistler şehirde

Londra, 7 (A.A.) — İngiliz işgüderinden bu akşam telefonla gelen bir tebliğde âsılerin Madrid'e cenub ve garb kısımlarından girmekte oldukları ve şehrin cenub ve şimal kısımlarında şiddetli muharebeler cereyan ettiği bildirilmektedir.

Hükümet Valensiyaya gitti.

Londra, 7 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, İspanyol hükümeti Madrid'i terkederek Valansiyaya naklede cek ve Madrid'de yalnız askerî bir vali kalacaktır.

Madrid sokaklarında harbler

Lizbon, 7 (A. A.) — Nasyonalist kuvvetlerin Madrid'in başlıca sokaklarından biri olan Puertasdelsol'a vardıkları ve Madrid sokaklarında sabahın 10/45 inden itibaren şiddetli muharebeler olduğu bildirilmektedir.

Ecnebi mümessiller şehirden çıkıyorlar

Paris, 7 (A.A.) — Madrid'den gelen son haberlere göre, hükümetin Madridden ayrılması üzerine ecnebî mümessiller de şehirden çıkmağa karar vermişlerdir. Madrid ile Fransa arasındaki telefon ve telgraf muhaberatı bu akşamdan itiaren kesilmiştir.

Viyana konferansının ehemiyeti

Macar silâhlanmasının İtalya tarafından tanınması ve Avusturyaya Habsburgların dönmesi meseleleri gerçekleşecek mi?

Roma, 7 (A.A.) — 9 ikinci teşrinde Viyanada toplanacak olan italyan - macar konferansının çok ehemiyetli olacağı tahmin olunmaktadır. Bu konferans neticesinde Avusturyada kırallığın tekrar tesis edilmesi ve Macaristanın tekrar silâhlanması mümkündür. Kıralcı mahfillerin mühim şahsiyetlerinden olup seyahati gizli tutulmuş olan B. Von Viesner'in Romada bulunuşuna büyük bir ehemiyet verilmemekle beraber, Romanın Avusturyada bir rejim değişmesi meselesini çok aktüel olarak telakki etmesi muhakkaktır.

Habsburgların tekrar tahta geçmesine şahsen muarız bulunan B. Gömbösün ölümü bu işi kolaylaştıracaktır.

Yakında tesirli bir italyan yardımına mazhar olacağını Macaristana temin eden B. Musolininin Milano nutkundan sonra, bu yardımın yeni macar silahlanmasının İtalya tarafından tanınması şeklinde tecelli edeceği hakkında şayialar dolaşmaktadır.

Tancada bir çarpışma

Tanca, 7 (A.A.) — Limanda demirli bulunan iki italyan destroyerine mensub yüz kadar italyan deniz neferi ile bazı ispanyol cümhuriyetçileri arasında bir çarpışma olmuştur. Bahriyeliler faşist marşları söyliyerek Pöti Sokko meydanından geçerlerken ispanyollar "Yaşasın cümhuriyet,, sadaları ile mukabele etmişler ve çarpışma bundan doğmuştur. Şehrin polis kuvvetleri arbede yerine geldiği vakit italyan bahriyesinin bir kolu çarpışmaya iştirak eden neferleri toplayarak gemilere sevketmekte idi.

Madridde vaziyet

Madrid, 7 (A.A.) — Madridin merkeze yakın sevkülceyş noktalarından birisine büyük çapta toplardan mürekkeb bir batarya yerleştirilmiştir. Bu batarya, nasyonalistlerin Karabansel ve Villaverdedeki mevzilerini bombardıman etmektedir.

Hatibler, büyük caddelerde halâ heyecanlı nutuklar söylemektedirler. Şehrin dışarı varoşlarında oturanlar şimdiden şehrin merkezine gelmişlerdir. Bunların çoğu fikir adamlarıdır. Ve şehre, eski eşyaları ve yorganlarla dolu küçük arabaları çekmektedirler. Bazıları sadece bir şilte sırtlamış bulundukları halde sokaklardan geçmektedir. Dün akşam sokaklarda kimşeler yoktu. Yalnız arasıra asker yüklü kamyonlar geçmekte idi.

Kont Ciano Viyanaya hareket etti

Roma, 7 (A.A.) — İstefani Ajansının resmî bir tebliğine göre, İtalya hariciye bakanı Kont Ciano bu akşam Viyanaya hareket etmektedir. Kont, Avusturya Başbakanı Şuşnig ile hariciye bakanı Şmid'in ziyaretini iade edecek, aynı zamanda Roma protokollarını imzalayan üç devlet konferansı için icabeden davetiyeleri gönderecektir. Bu konferans 11 teşrinisanide toplanacaktır.

Kont Ciano Viyana'dan sonra macar başbakanı ve hariciye bakanının ziyaretlerini iade için Peşteye gidecektir. Kont Ciano'ya Avrupa ve Akdeniz aşırı umum müdürü Buti, umumî siyaset müdürü Vitelli, ecnebî matbuat müdürü Grazzi ve hariciye bakanlığının diğer birçok erkânı refakat edecektir.

Irakın dış siyasası hakkında

Elçiliğin bir tebliği

Irak Elçiliğinden: Iraktaki son kabine değişmesi üzerine pek değerli türk gazetelerinde yeni kabinenin haricî siyaseti hakkında muhtelif kaynaklardan alınan birçok haberlerin neşrolunduğunu gören Irak Ankara elçiliği, aşağıdaki beyanatın yayılmasına Anadolu Ajansının vesatetini rica eder:

Irak ile Türkiye arasında mevcut olan ve kardeşlik hissiyatı mütekabilesine, ve iki komşu memleketin müşterek menfaatlerine dayanan pek samimî münasebatın idame ve takviyesi hususunun Irak haricî siyasetinin en mühim esaslarından biri bulunduğunu ve buna dahilî hükümet tebeddülünün tesir etmiyeceğini muhterem türk efkârı umumiyesine arz ve teyid etmekle en mühim vazifesini yapmış olduğuna Irak Elçiliği kanidir.

Aynı zamanda Irak müttefiki olan İngiltere ile samimî ve dostane münasebetlerini muhafazaya devam, ve bütün komşularıyle arasında mevcut dostluk bağ ve alâkalarının idame ve inkişafına gayret edecektir. (A.A.)

Tefrika: No: 82

BİLİNMİYEN İNSAN

Yazan: Dr. ALEXİS CARREL
Türkçeye çeviren: NASUHİ BAYDAR

Asabî merkez ve büyük sempatik cümleleri işe karışır. Kalb darabanlarının süratini artırır, damarları şişirir, susama hissini fazlalaştırır, ilh... bunun tersine olarak, dışarının harareti alçaldığı takdirde cild damarları tekabbüz eder, deri beyazlaşır. Kan orada ancak deveran eder; deveranı ve şimik mübadeleleri faalleşen derindeki uzuvlara sığınır. Demek ki bizler, bütün vücudumuzun asabî ve deveranî tahavvülleriyle sıcağa karşı olduğu gibi soğuğa karşı da mücadele etmekteyiz. Dış havanın değişiklikleri, yalnız sıcağa ve soğuğa, rüzgâra, güneşe ve yağmura maruz olan deri üzerinde değil, bütün uzuvlar üzerinde de tesirlerini icra etmektedirler. Hayatımız, hava tahavvüllerinden uzak olarak geçerse hararetin, kan kütlesinin ve ondaki kaleviyetin ve sairenin tanzim edici oluşları faydasız bir hale gelmektedirler.

Bizler, dış âlemden gelen bütün teheyyüçlere - bunların şiddeti veya zâfı duygu uzuvlarının asabî nihayetlerini fazla ve kifayetsız derecede sarssa dahi - intibak etmekteyiz. Lüzumundan fazla ışık tehlikelidir. İnsanlar, daima, bundan kendilerini muhafaza etmeğe çalışmışlardır. Ve uzviyette, bundan koruyacak birçok mekanizmalar vardır. Kirpiklerle göz bebeğinin diağframı, ziya huzmelerinin kesafeti fazlalaştığı zaman, gözü bundan muhafaza ederler. Aynı zamanda şebekî tabakanın hassasiyeti azalır. Deri renkli maddeler hasıl ederek aydınlığın içeri girmesine mani olur. Bu tabiî muhafazaların kifayetsizliği takdirinde şebekî tabakada veya cildde bir takım âfetler ve aynı zamanda iç uzuvlarla asabî cümlede teşevvüşler husule gelir. İhtimal ki çok bol bir ışık, uzun zaman devam edecek olursa, his ve zekâda bir azalma tevlid eder. Unutmamalıyız ki, en yüksek derecede medenî ırkların, meselâ iskandinavyalıların derileri beyazdır ve birçok nesillerden beri az ışıklı bir memlekette yaşamaktadırlar. Fransada, şimal ahalisi Akdeniz kıyılarında yaşayanlara üstündür. Aşağı ırklar, ekseriya, aydınlığın şiddetli ve ve mutavassıt hararetin yüksek olduğu mıntakalarda yaşamaktadırlar. Denilebilir ki beyaz insanların ışığa ve hararete alışmaları bunların asabî ve zihnî inkişafları aleyhine olmaktadır.

Merkezî asablar cümlesi kozmik âlemden, ışık hüzmelerinden başka, türlü türlü heyecanlar da almaktadır. Bunlar bazan kuvvetli, bazan hafiftir. Bizler, muhtelif kesafetlerde ışıkta mütevazin tarzda şekiller kaydetmesi iktıza eden bir fatograf plâkı vazyietindeyiz. Bu takdirde, ışığın plâk üzerindeki tesirinin bir diağframla ve münasip bir poz müddeti ile ayarlanması gerektir. Uzviyet ise başka bir usul kullanmaktadır. Heyecanların muhtelif kesafetine, kendi alma kabiliyetini azaltmak veya çoğaltmak suretiyle intibak etmektedir. Kuvvetli bir ziyaya arz olunan şebekî tabaka, bildiğimiz gibi, hassasiyetinden büyük bir kısmını kaybeder. Bunun gibi, koklama gışası da, az bir zaman sonra, fena kokuyu almaz olur. Şiddetli bir gürültü, devamlı ise veya yeknesak bir tarzda tekerrür eder ise bizi rahatsız etmez. Denizin kayalar üzerinde uluması veya bir trenin devamlı yürümesi uykuyu bozmaz. Yalnız teheyyüclerin kesafetindeki tahavvüller sezilir. Weber, tenbih hendesî silsile ile fazlalaşırsa tahassüsün riyazî silsile ile fazlalaşacağına inanırdı.

Şu halde tahassüsün kesafeti teheyyücün kesafetinden çok daha yavaş çoğalmak lâzım gelir. Madem ki bizler, bir tenbihin mutlak kesafetini sezemiyoruz, yalnız iki müteakib teheyyücün kesafet farkını sezebiliyoruz; demek ki bu mekanizma bizleri filî surette korumaktadır. Weber kanunu doğru olmamakla beraber, gene olup biteni takribî surette ifade etmektedir. Diğer taraftan, asabî cümlenin intibak kudreti diğer uzvî cihazlarınki kadar geniş değildir. Medeniyetin yaratmış olduğu yeni müheyyiclere karşı kendimizi müdafaa edemiyoruz. Büyük şehirlerin ve fabrikaların gürültüleriyle, modern hayatın hayhuylariyle, tasa ile, çeşidli meşgalelerle iyi mücadele edememekteyiz. Uykusuzluğa da alışamıyoruz. Afyon ve kokain gibi uyuşturucu zehirlere mukavemet kabiliyetinde değiliz. Acaib şeydir: modern hayatın şartlarından çoğuna acı çekmeksizin alışıyoruz. Fakat bu alışkanlığın tevlid ettiği uzvî ve zihnî değişiklikler ferdin ciddî surette bozulup yıkılmasını intac ediyorlar.

(Sonu var-

Eilişleri sergisinden röportajlar: 3

Fildişi oymacılığının kalkınması kabil mi?

Birbuçuk asırlık bu eski sanatın bugün memleketimizde yalnız iki yolcusu var

Ömür törpüsü bir sanat. — İşle mesi kadar satması güç bir iş. — İşin asıl acı tarafı neresi? — Niçi n çırak yetişemiyor? — Sanatın ölmemesi için ne lâzım? — Bir satranç takımı kaç ayda yapılır. — Şaban üstanın son dileği.

Fil dişi işçiliğinin son us talarından Şaban usta.

Elişleri ve küçük sanatlar sergisinin alt kat salonunda, son koridorun solunda ufacık bir camekân, diğer camekânlardan fazla dikkati çekiyor. Bu camakân adetâ boş. İçinde, birisi maktamdan kesilmiş iki büyücek parça kemik, küçük parmak boyunda üç bebek ve üzeri resimli iki katalog yaprağından başka bir şey yok. Bu boş camakânın yanında, basit bir işçi masası önünde, başını elindeki işe eğmiş, önünden geçenlerin bakışlarından habersiz bir sanatkâr çalışıyor.

Yaklaştım ve sordum:

— Kolay gelsin usta...

Yorgun gözleri ile yüzüme baktı. Dudaklarından alışkın bir

— Eyvallah..

Sözü çıktı. Sonra, elindeki tahta saplı demir veya çelik kalemi ile önündeki kemiği törpüleme işine koyuldu.

— Ne yapıyorsun.. Elindeki törpü ile ömür mü törpülüyorsun?

Başını tekrar kaldırdı. Bu sefer bakışlarında bambaşka bir mana vardı. Acı acı güldü.

— Evet, dedi, ömür törpülüyorum. Hem de seneler ve senelerdenberi... Elimde gördüğünüz bir fil dişi parçasıdır.. Onu işliyorum. Bu kemik külçesinden bir pudralık yapmağa çalışıyorum. Sanatım fildişi oymacılığıdır.

Camakânını işaret ederek sordum:

— Yaptığın işlerin nümunelerinden hemen burada hiç bir şey yok. İnşallah hepsini satmışsındır.

Oturduğu yerden kımıldandı. Gözlerini bir ân için boş camakânına diktikten sonra:

— Bayım, dedi, biz nümunelik yapmayız. Ancak boş zamanlarımızda şu gördüğünüz küçük bebekler gibi şeyler yaparız. Fildişi işi öyle kolay kolay meydana gelmez. Üzerinde altı ay çalıştığımız elişleri çoktur. Aylarca emek sarfiyle ve göz nuru dökerek meydana getirdiğimiz bir iş için - tabiî pahalıya mal olacağından - gene aylarca müşteri beklemek bizim gibi gündelik nafaka peşinde koşanlara imkânsızdır.

— Şu halde ısmarlama iş üzerinde çalışırsınız....

— Hemen hemen öyle. Bizim sanatımız işlemesi güç, satması güc bir sanattır. Eskiden bu sanat üzerinde çok çalışanlar varmış. Makta' dedikleri, kamış kalem uçlarını düzeltecek âletler divitler. hokka takımları, saplı güzel aynaları yaparlarmış ve bunların çok alıcıları olurmuş Şimdi bunlar artık antika oldular. Bunların yerine resim çerçeveleri, pudra kutuları gibi daha modern işler yapıyoruz. Fakat dediğim gibi üzerinde günler ve aylarca çalıştığımızdan pahalıya mal oluyor, ancak meraklılar için ısmarlama yapıyoruz.

— Dükkânınız var mı?

— Yok.. Evde çalışıyorum. Fildişi işine meraklı olanlar adresimi biliyorlar adresimi bilmiyenler de kapalı çarşıdaki antikacılardan öğreniyorlar. İşin asıl acı tarafı biz bu antikacılar için çalışırız Bize onlar sipariş verirler. Pazarlığı yapar. işi teslim ederiz. Onlar da yüzde yüz fazlasiyle satarlar. Bununla beraber onlar olmasa aç kalacağız demektir.

— Bu işte çalışan kaç sanatkâr var?

İsminin Şaban usta olduğunu öğrendiğim bu eski sanatkârın dudakları gamlı bir gülüşle büküldü. Sualime bir sual ile cevab verdi:

— Kaç kişi tahmin edersiniz?

— Ne bileyim.. meselâ otuz kişi.. kırk.. elli kişi.

Yorgun başını saliadı:

— İki kişi.. yalnız iki kişiyiz. Birimiz İstanbulda kaldı. Sergi münasebetiyle buraya ben geldim, birçok asırlık bir maziye sahib bu çetin sanatın bugün memleketimizde kalmış olan son yolcusu biz iki kişiyiz.

— Çırak yetiştirmiyor musunuz?

— Nasıl yetiştirelim. Bugün herkes günlük naafkası peşinde. Ben, gece gündüz çalışarak, göz nuru dökerek ancak, o da güçlükle geçinebiliyorum. Çırağa gündelik vermek lâzım. Karnını doyurmak lâzım.

— Demek sizlerden sonra bu sanat ölecek..

— Ööyle, fakat meselâ eğer güzel sanatlar akademisinde fildişi oymacılığı hakkında bir ders açılırsa burada esasen sanatın temeline başka dersler dolayısiyle vakıf bulunacak talebe kısa zamanda yetişebilir. Yoksa..

— El ile yaptığınız işi makineye yaptırmak kabil değil mi?

— Bunun imkânı yok. İşlediğimiz mermerden daha sert bir madde, hamur değil ki kalıba sokulsun. İşte şu kemik külçesi.. Bunu elden başka bir şey işliyemez. Üzerinde kalemin kâğıd üzerine yazdığı gibi yazacağız. Oynıyacağız. Her iş için ayrı ve (kalem) adını verdiğimiz âletlerimiz var. Bu âletleri de kendimiz yaparız. Makine düz çizgiler, basit desenler yapar. Esasen bu iş büyük endüstri, ihracat işi değil, zevk ve para işidir.

Camakândaki katalog yapraklarını göstererek sordum:

— Bunlar nedir?

— Satranç resimleri; çok zaman alan bir iştir. Bir takım üzerinde 5 ay, 6 ay çalıştığımız olur. Bunların da ayrı meraklıları var, vilâyetlerden kalkıp İstanbul'a kadar gelen. bizi sorup arayan ve satranç takımları ısmarlıyanlar yok değildir.

— Böyle 5, 6 ay çalışarak yaptığınız bir takımı kaç liraya satarsınız?

—Dörtyüz, dörtyüz elli liraya satıyoruz. Bir takım dört, beş kilo fildişinden çıkar. Fildişinin kilosunu 20 liraya alıyoruz. Bunu aldığımız paradan indiriniz, geri kalanı 5, 6 ayın günlerine taksim ediniz, gündeliğimiz kaça gelir anlarsınız.

Şaban usta, içinin derdini dökmekten yorulmuş gibi eline kalemini aldı. Başını eğdi.. Senelerdenberi işleye işleye bitiremediği fildişi üzerinde ömrünü törpülemeğe koyuldu.

— Allah sabır versin...

Diyerek bu eski sanatın son emekdarının yanından ayrıldım.

Arkamdan çok zayıf bir ümid taşıyan sesi geliyordu:

— Ummam ama... belki lâzım olur. Ümid dünyası bu... Evim Karagümrükte, Beyceğiz mahallesinde Servili kuyu sokağındadır.

İzmit kâğıd fabrikası açılma töreni

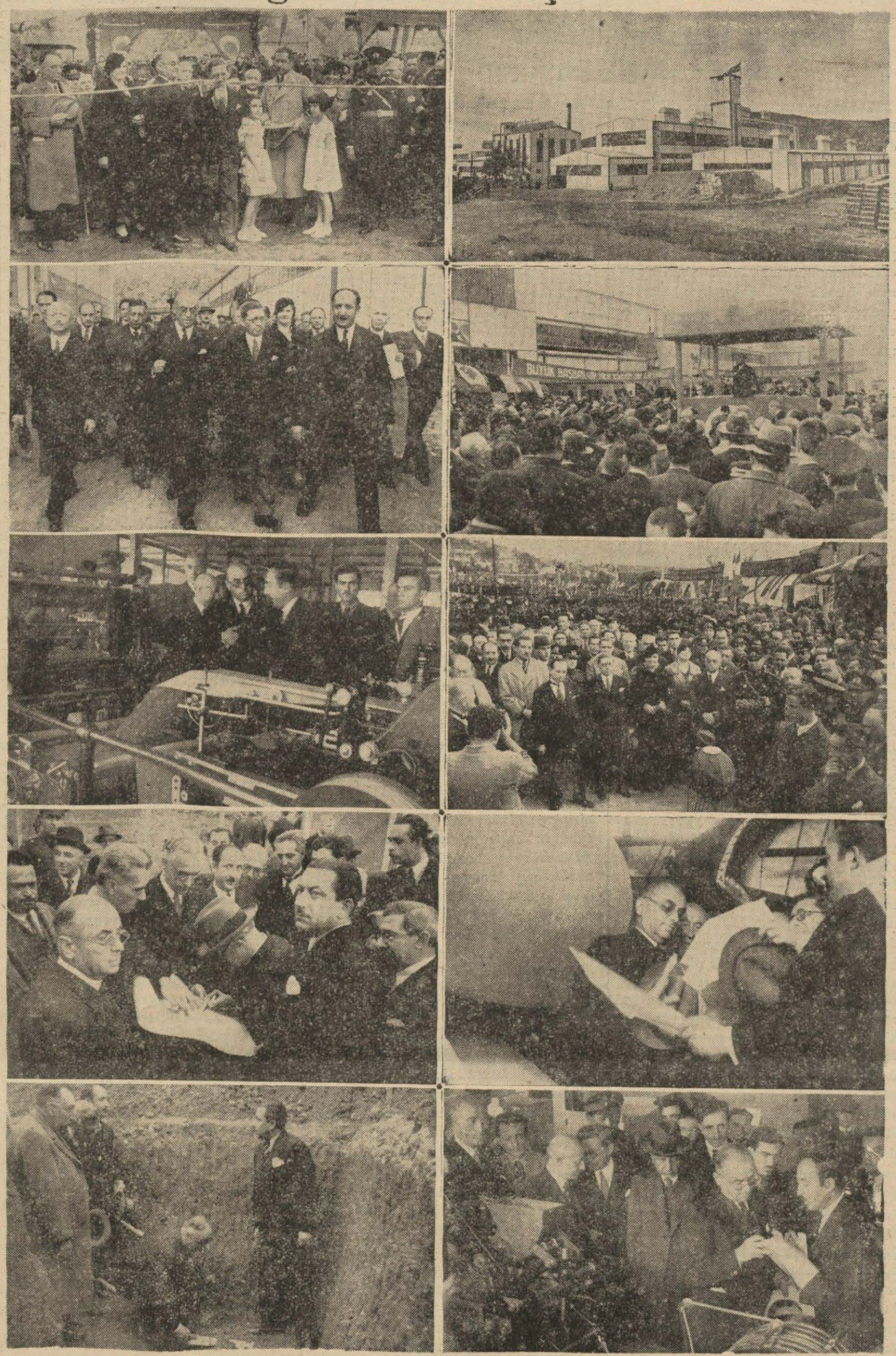

İzmit Kâğıd Fabrikasının açılışına aid hatıralar: Yukarda soldan sağa doğru: Fabrikayı Maliye Vekili B. Fuad Ağralı açarken, kâğıd fabrikasının umumî görünüşü, İktısad, Maliye ve Gümrükler Vekilleri fabrikaya girerlerken; Celâl Bayar'ın açış söylevi dinlenirken, İktısad Vekilimize fabrikada izahat verilirken, törenden bir görünüş, Sellüloz fabrikasının temeline konulan kâğıdı vekillerimiz imzalarken, Celâl Bayar fabrikanın çıkardığı kâğıdları tetkik etmiş ve çok memnun kaldığını söylemiştir, - Sellüloz fabrikasının temeli İktısad Vekilimiz tarafından atılırken, vekillerimiz fabrikanın yaptığı kese kâğıdlarını tetkik ediyorlar.

İzmit kâğıd fabrikası; şimdilik memleketin düz matbaa kâğıdları ile bazı cins karton ihtiyacını karşılamaktadır. Bobin halinde gazete kâğıdları temeli atılan ikinci fabrikanın kuruluşundan sonra imal edilecektir. Bu sebeble Ulus müessesesi kendi basımevinde neşredilen devamlı mecmuaları İzmit fabrikası kâğıdlariyle basmak teşebbüsü almıştır.

C. H. Partisinin organı olarak Ulusta basılan (Ülkü Halkevlri) dergisi ile (Yurd) gazetesinin önümüzdeki sayıları türk kâğıdiyle neşredilecektir.

Bunlardan birincisi her ay seksen sayfa olarak on bine yakın basılmakta, Yurd gazetes ise 70 bin nüsha olarak on beş günde bir köylülermize parasız dağıtılmaktadır.

Yunanistanda felâket getiren yağmurlar

Atina, 7 (A.A.) — Tufana benziyen yağmurlar neticesinde Elissions, ve Kifissos nehirleri taşmış ve Atina sokakları sular altında kalmıştır. Bir çok ev ve bazı köprüler yılkılmıştır. Hükümet felâkete uğrayanlara yardım için tedbirler almıştır.

Hukuk Fakültesinin danslı çayı

Ankara, 7 (A.A.) —

Dün gece Ankara Halkevinde hukuk fakültesinin kaynaşma toplantısı adliye vekili Şükrü Saracoğlunun da iştirakiyle parlak bir surette yapılmış ve adliye vekili gençliğe karşı bir defa daha sevgilerini göstermişlerdir. Toplantı geç vakte kadar büyük bir samimiyet içinde devam etmiştir.

SOVYETLERİN BAYRAMI

(Başı 1. inci sayfada)

B. Molotofun bir yazısı

Moskova, 7 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Bugünkü gazeteler sosyalist rejimin büyük muvaffakiyetlerini sayan bilançolar neşretmektedir. Pravda gazetesi halk komiserleri konseyi reisi B. Molotovun "Doğru yol üzerinde" serlevhalı bir makalesini neşretmektedir. Endüstrinin inkişafını tahlil eden B. Molotov ağır endüstrnin umumî istihsalinin bu sene harbden evelkine nisbetle 8 misli ve 1928 e nisbetle 5 misli daha fazla olacağını yazmaktadır.

Bu senenin plânına göre ağır endüstrinin umumî istihsali, 1913 senesinin 10.251 milyon rublesine nazaran 77 milyar rubleyi bulacaktır. Ağır endüstrinin yalnız bu sene içindeki fazlalığı 1928 senesinin bütün endüstrisi yekûnundan fazla olacaktır.

Bu sene 1928 e nisbetle 2,5 defa daha büyük olan iş veriminin inkişafını kayddeen B. Molotov diyor ki:

"Muvaffakiyetlerimiz pek büyüktür. Komünizmin bir çok düşmanlarının aleyhimizde yaptığı gürültüye rağmen Sovyetler birliğinin ileri hamlesini hiç bir şey kıramıyacaktır.,,

İTALYA'DA:

Meçhul asker şerefine tezahür

Roma, 7 (A.A.) — Dün, Vittoriano milî âbidesi önünde meçhul asker şerefine bir tezahür yapılmıştır. Bu tezahüre iştirak eden bir çok heyetler arasında, başında reis Dük Dö Koburg olmak üzere hazır bulunan alman heyeti bilhassa dikkati celbediyordu.

MILLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ SATIN ALMA KOMISYONU İLÂNLARI

BİLİT

1 — Her bir kilosuna biçilen ederi 120 kuruş olan 16.500 kilo pamuk çorap ipliği kapalı zarfla alınacaktır.

2 — Şartnamesini parasız almak ve örneklerini görmek istiyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri.

3 — İlk teminat mikdarı 1485 liradır.

4 — İhalesi 13-11-936 cuma günü saat 15 dedir.

5 — Eksiltmesine gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesikaları teminat ve teklif mektupları ile birlikte ihale saatından en az bir saat evvel M. M. V. Sa ,Al. Ko. na vermeleri. (1499) 2—5142

BİLİT

1 — Her bir tanesine biçilen ederi 300 kuruş olan 2.200 tane yün fanile kapalı zarfla alınacaktır.

2 — Şartnamesini parasız almak istiyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri.

3 — İlk teminat mikdarı 495 liradır.

4 — İhalesi 16-11-936 pazartesi günü saat 11 dedir.

5 — Eksiltmesine gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektuplarını ihale saatından en az bir saat evvel M.M.V.Sa.Al. Ko. na vermeleri. (1570) 2—5227

BİLİT

1 — Her birine biçilen ederi 160 kuruş olan 5000 tane frenk gömleği kapalı zarfla alınacaktır.

2 — Şartnamesini parasız almak istiyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri.

3 — İlk teminat mikdarı 600 liradır.

4 — İhalesi 13-11-936 cuma günü saat 11 dedir.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel M. M. V. Sa. Al. Ko. na vermeleri. (1571) 2—5228

BİLİT

1 — Her bir metresine biçilen ederi 30 kuruş olan 50.000 metre haki renkte astarlık bez kapalı zarfla alınacaktır.

2 — Şartnamesini parasız almak istiyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri.

3 — İlk teminat mikdarı 1125 liradır.

4 — İhalesi 14-11-936 cumartesi günü saat 11 dedir.

5 — Eksiltmesine gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ilk teminatları ile birlikte teklif mektuplarını ihale saatından en az bir saat evvel M. M. V. Sa. Al. Ko. na vermeleri. (1573) 2—5229

BİLİT

Laboratuvar alât ve edavatı: 14 kalem laboratuvar alât ve edevatı açık eksiltme ile alınacaktır.

Hepsinin tutarı (4898) liradır. Evsaf ve şartnamesini göremk ve almak isteyenler komisyonumuza gelsinler.

İhalesi 10-11-936 salı günü saat 11 dedir. İlk teminatı (367) lira (35) kuruştur. Eksiltmeye gireceklerden alâkası olanlar 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenen belgelerle eksiltme gün ve vaktinde M. M. V. satın alma komisyonuna gelsinler.

(1059) 2—4559

BİLİT

1— Beher kilosuna biçilen ederi 36 kuruş olan 4200 kilo benzin açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2— Eksiltmesi 9/11/936 Pazartesi günü saat 11 dedir.

3— İlk teminat 113 lira 40 kuruştur.

4— Şartnamesi Ko. da görülür ve parasız alınır.

5— Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle eksiltme gün ve saatında M. M. V. Satın alma Ko. da bulunmaları (1515) 2—5152

BİLİT

1 — Vekâlet daireleri ihtiyacı için 5 tane yazı masası ile 2 tane zat masası ve iki tane camlı kütüphane ve muhtelif renklerde 110 kilo tipo mürekkebi pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığa gireceklerin 9.11.936 P. ertesi günü saat 14 de M. M. V. Sa. Al, Ko, na gelmeleri,

3 — Muhtelif renkte 500 yardalık ayrıca 500 tane makara da pazarlıkla alınacaktır.

4 — Pazarlığı aynı gündedir. (1655) 2—5363

BİLİT

Yapı tamiri: Ankarada baraka ve ahır tamiri işi pazarlığa konmuştur. Keşif tutarı : 1368 lira 85 kuruştur.

Keşif ve şartnamesi parasına karşı İnşaat şubesinden verilecektir. İhalesi : 23.11.1936 Pazartesi günü saat on birdedir. İlk teminatı : 102 lira 67 kuruştur

Eksiltmeye gireceklerden ilgili bulunanlar 2490 sayılıl kanunun 2, 3 cü maddelrinde istenen belgelerle pazarlık gün ve vaktında M M. V. Satın Alma Komisyonuna gelsinler. (1671) 2—5385

Muğla Valiliğinden:

Marmaris merkezinde yaptırılacak 13348 lira 33 kuruş keşif bedelli yatılı ilk okul binası inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 19-11-936 perşembe günü saat 15 de ilbaylık makamında toplanacak vilâyet daimî encümeni tarafından yapılacaktır.

Muvakkat teminatı 1001 lira 12 kuruştur.

İstekliler, eksiltme fennî ve bayındırlık işleri genel şartnamelerini ve buna müteferri diğer evrakı Muğla nafıa müdürlüğünden görebilirler.

Eksiltmeye girmek istiyenler bu gibi işleri evvelce yaptıklarına dair ehliyet vesikası göstereceklerdir.

Vilâyet Nafıa Müdürlüğünden vesika almak istiyenler ihaleden en az sekiz gün evvel resmen müracaatla ehliyet vesikası alacaklardır. Teklif mektupları 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlanacak ve 19-11-936 perşembe günü saat on dörde kadar makbuz mukabilinde Muğla ilbaylığına verilecektir.

Daha fazla izahat almak istiyenlerin Muğla Nafıa Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (2739) 2—5398

Maliye Vekâletinden:

Kumaşı malyeden verilmek ve malzemesi müteahhidine ait olmak üzere yüz on beş takım elbise pazarlıkla diktirilecektir.

Pazarlığı 23. 11. 936 tarihinde pazartesi günü saat on beşte levazım müdürlüğünde müteşekkil eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

Tahmin bedeli altı yüz doksan liradır .

Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminatı, elli bir lira yetmiş beş kuruştur.

Pazarlığa girmek istiyenler muvakkat teminatı yatırmaları ve bu gibi işleri yaptıklarına dair ehliyet veya ticaret odası vesikası göstermeleri lâzımdır. (1653) 2—5361

İktisat Vekâletinden:

"İŞ KANUNU" nun dokuzuncu "Teşkilât" faslındaki hükümlere göre kurulan "İŞ DAİRESİ" nin teşrinsani 1936 başından itibaren faaliyete başladığı 145 inci madde mucibince ilân olunur. (1661) 2—5370

ANKARA LEVAZIM ÂMİRLİĞİ SATIN ALMA KOMİSYONU İLANLARI

İLAN

1 — Ankara garnizonu kıtaatı icin 7000 kilo gaz yağı 10-11-936 tarihine müsadif salı günü saat 11 de açık eksiltme ile alınacaktır.

2 — Şartnamesi ekisltmenin yapılacağı Lv. Amirliği Satın Alma Komisyonunda her gün görülebilir.

3 — Gazın tutarı 1960 lira olup muvakkat teminatı 147 liradır.

4 — İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat makbuzları ile belli gün ve saatte komisyona gelmeleri.

(1517) 2—5177

İLAN

1 — Ankara garnizonu kıtaatı ve müessesatı için 35000 kilo çekirdeksiz kuru üzüm 19 - 2. Teş. - 936 tarihine müsadif perşembe günü saat on beşte kapalı zarfla alınacaktır.

2 — Şartname eksiltmenin yapılacağı Lv. Amirliği satın alma komisyonunda parasız her gün görülebilir.

3 — Üzümün tutarı 8750 lira olup muvakkat teminatı 656 lira 15 kuruştur.

4 — İstekliler kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat makbuzlarını havi zarflarını belli gün ve saatten evveline kadar komisyona vermiş olacaklardır.

(1623) 2—5306

İLAN

1 — Erzincan garzinonundaki kıtaatın 450000 kilo ekmeklik ununa ihale günü teklif edilen fiat gali görüldüğünden yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 23 ikinci teşrin 1936 Pazartesi günü saat 11 de Erzincan'da Tümen Karargâhı binası içinde satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Tahmini bedeli altmış yedi bin beş yüz liradır.

4 — İlk teminatı 4525 liradır.

5 — İstekliler ihale günü tecim ve endüstri odasında kayıtları bulunduklarına dair vesika ibraz edeceklerdir.

6 — Artırma ve eksiltme ve ihale kanununun 32, 33, 34 üncü maddelerindeki esasata uygun olarak isteklilerin verecekleri teklif mektubları ihale günü saat ona kadar komisyona verilmiş bulunacaktır.

7 — Bu unun ihalesine tekarrür edecek bedelinin üçte biri nisbetinde ve teminat mukabilinde avans verilmesi şart konulmuştur.

8 — Şartnameyi okumak isteyenler bir adedini 338 kuruş mukabilinde komisyonumuzdan alabilirler. (1676) 2—5397

D. D. YOLLARI VE LİMANLARI UMUM MÜDÜRLÜĞÜ S. A. KOMISYONU ILANLARI:

İLAN

1 inci işletme mıntakasında Haydarpaşa - Ankara hattı üzerinde aşağıda mevkii mikdarı muhamen bedeli ve teslim müddeti, muvakkat teminatı yazılı 3 mahalde balast ihzar ve vagonda veya ocakta teslimi kapalı zarf usuliyle ayrı ayrı eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 23. 11. 1936 Pazartesi günü saat 15 de Haydarpaşa gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonunda yapılacaktır.

Bu işlere aid şartnameler ve muamele projeleri parasız olark komisyondan verilcektir.

İsteklilerin 2490 No. lu artırma eksiltme ve ihale kanunu mucibince ve şartnamede yazılı ehliyet ve diğer vesaikle ve her iş için hizalarında yazılı muvakkat teminat makbuzlariyle her iki teslim şekline göre fiat teklifini havi zarfın üzerine hangi mahaldeki balast için olduğu yazılmak suretiyle eksiltme saatinden bir saat evvel makbuz mukabilinde Haydarpaşa komisyon reisliğine vermiş olmaları ve teklif sahiblerinin de eksiltme günü saatinde hazır bulunmaları ve ayrıca izahat almak isteyenlerin de Haydarpaşa Yol Baş müfettişliğine müracaatları lâzımdır.

BEHER METRE MUHAMMEN BEDELİ

Mevkii	K.L.M.	Vagonda teslim	Ocakta teslim	Teslim Müd.	mik.	Bedeli	muvakkat teminatı
Vezirhan	217+000	138	134	6	5520	4000	414
Bozüyük	258+000	147	143	9	22050	15000	1654
Poltalı	479+000	138	134	6	6900	5000	517,5

(1633) 2—5382

Bir verirsen bin kazanabilirsin. Birini kaybedersen paran heba olmamıştır. Hem yüzlerce vatandaşını zengin etmiş hem de yurdunun göklerine birkaç Filo katmış olursun. Bu yüzlerce zenginden birinin de senin olmıyacağını kim iddia edebilir.

Edremit Belediye Reisliğinden:

Edremit belediyesinin 165 lira ücretli mühendisliği açıktır. Şehir plânını tatbike salâhiyetli isteklilerin evrakı müsbiteleriyle müracaatı makine ve elektrik ve su işlerinde de haizi malûmat olanlar tercih edilecektir. (1657) 2—5365

Marmara Üssü Bahri Satınalma Komisyonu Başkanlığından:

Cinsi	Kilosu	Tahminî tutarı Lira	Ku.	M. Teminatı Lira	Ku.	İhale günü	Saatı
Ekmek	475.000	47500	00	3562	25	23/2.Teş./936	15
Bulgur	54.000	7020	00	526	50	24/2.Teş./936	15

Yukarda cins, mikdarı ve tahminî bedelleri yazılı ekmek ve bulgur kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır. Ekmek şartnamesi 2 lira bedel mukabilinde ve bulgurun bedelsiz olarak komisyonumuzdan ve İstanbul deniz levazım satınalma komisyonundan alınabilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle birlikte teklif mektuplarını muayyen gün ve saatten bir saat evveline kadar komisyona vermeleri ve bu saatten sonra mektuplar kabul edilemiyeceği. (1662) 2—5371

Ankara Üçüncü Mıntaka Tapu Sicil Muhafızlığından:

Köyü: Kayaş.

Mevkii: Ağıl ardı.

Hududu: Tarik, ve Emin oğlu ve Ali ile çevrilidir,

Cinsi: Arsa ve söğütlük

Köy ve mevkii ve hududu yukard ayazılı arsa ve söğütlük Dönel oğlu Milkon mahdumu Onniğin mali iken hazineye kaldığından bahisle tesbiti ve tescili talep olunmaktadır.

Tapuda kaydı olmıyan bu gayri menkullerin 11-17-936 salı günü saat 11 de mahallen ciheti hukukiye ve fenniyeleri tetkik edileceğinden bu gayri menkuller üzerinde bir hak iddia edenlerin bu tarihe kadar Ankara üçüncü mıntaka tapu sicil muhafızlığı ve yahut perkiştirilen günde mahallinde bulunacak tapu memuruna müracaatları lüzumu ilân olunur. (1665) 2—5383

ANKARA BİRİNCİ SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN :

Ankara Askerî Fabrikalar Bütçe Şubesinde müstahdem Aliye Askerî Fabrikalar Vekili Emin Halim tarafından aleyhinize ikame olunan 78 lira alacak davasının yapılmakta olan muhakemesinde adresinizin meçhul olmasına mebni 2.11.1936 gününde mahkemeye gelmeniz için ilânen tebliğata rağmen mahkemeye gelmediğinizden hakkınızda gıyap kararı verilmiş ve duruşma 2.12.1936 Çarşamba günü saat 9,5 talik edilmiş olduğundan mezkûr günde mahkemeye gelmediğiniz takdirde muhakemenin gıyaben devam edeceği ilânen bildirilir. 2—5367

Ankara Ticaret ve Sanayi Odasından:

Ticaret sicilline kayıt ve ilân muamelesini şimdiye kadar yaptırmıyanların kanunî müddet olan on beş gün zarfında odaya müracaatla tescillerini yaptırmaları lüzumu ilân olunur. 2—5305

ANARA DÖRDÜNCÜ İCRA MEMURLUĞUNDAN :

Haticeye ayda kırk lira nafakaya borçlu eski Ankara veznedarı Nurinin ikametgâhı bilinememekte olduğundan ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan on beş gün içinde dairemizin 936/5117 dosyasına müracaatla bir diyeceği varsa bildirmesi ve mal beyanında bulunması ilân lounur. 2—5368

Kuruluş 1891 **UYANIŞ** Serveti fünun yerine çıkar

44 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankara'da satış yeri A K B A Kitabevidir. Senelik abone 10 lira. Sayısı 20 kuruş

Kayseri Belediye Başkanlığından:

üç yüz lira ücretli bir şehir mühendisi aranmaktadır. Talip olanların evrakı müsbiteleri ile birlikte belediyemize müracaatları. (1669) 2—5384

Acele kiralık ev

Yenişehirin en güzel bir yerinde, bahçeli, dört odalı ev acele kiralanacak, çok ehven kira. 55 liar. Selânik caddesi No. 16. 2—5395

SATILIK

Bağ ve bağhane

Keçiören: Cevizli kır bağlarında yüzbaşı Şakirin üç kıta bağı ile bağhanesi satılıktır. M. M. V. Umum Evrak kaleminde kendisine müracaat, 2—5328

Kiralık Ev

Yenişehir - Demirtepe Akbay sokak No: 3—A 2—5353

Alâka Kesilmesi

Gaz benzin şubesi memurumuz Bay Sabri Çolpan 30-10-936 tarihinde kendi arzusiyle müessesemizden çekilmiş olduğundan firmamız namına her hangi bir suretle harekete mezuniyeti kalmadığı ilân olunur.

Vehbi Koç Ticaretevi 2—5386

Kültür Bakanlığı tarafından bastırılan **Bütün mektep kitabları geldi. Halil Naciden alınız.** Anafartalar caddesi No. 111 Ankara

Nafia Bakanlığından:

1 — Ankarada Cebecide Sıyasal Bilgiler Okulunda yapılacak parke kaldırım yağmur suları akıtma tertibatı doğrama camekân yapılması işi eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen keşif bedeli 5732 lira 36 kuruştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır.

A- Eksiltme şartnamesi,
B - Mukavele projesi,
C - Keşif hülâsası
E - Proje.

İsteyenler bu şartname ve evrakı 29 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 11-11-936 tarihinde çarşamba günü saat 16 da yapı işleri eksiltme odasında yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için 430 lira muvakkat teminat vermesi ve ehliyet vesikası göstermesi lâzımdır.

5 — İstenilen vesikalar yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. (1546) 2—5199

İmar dahili ve haricinde

Satılık Ev ve Arsalar

Genel İş Bürosu Tel: 1475 2—5201

Nafia Vekâletinden:

1 — Ankara Cebeci Musiki Muallim Mektebine ilâveten yapılacak çalışma odaları ve jimnastikhane inşaatı kapalı zarf usuliyle münakasaya konmuştur.

Keşif bedeli 27125 lira 49 kuruştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

A. — Eksiltme şartnamesi.
B. — Mukavele projesi.
C. — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D. — Hususî şartname (fennî şartname)
E. — Keşif cetveli.
F. — Proje.

İstiyenler bu şartname ve evrakı 136 kuruş mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle ve 12.11.936 tarihine müsadif perşembe günü saat 16 da yapı işleri eksiltme komisyonu odasında yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2034 lira 41 kuruş luk muvakkat teminat vermesi ve eksiltme şartnamesindeki evsafı haiz olması ve Nafıa Vekâletinden alınmış yapı müteahhitliği vesikası almış bulunması lâzımdır.

5 — Teklif mektupları yukarda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (1523) 2—5194

Kalorifer eksiltmesi

Elaziz Halkevi Başkanlığından:

Kapalı zarf usuliyle eksiltme ilânı

1 — Eksiltmeye konulan iş Elâziz Halkevi kalorifer tesisatı. Keşif bedeli 13821.10 liradır.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır:

A: Eksiltme şartnamesi,
B: Mukavele projesi,
C: Nafıa işleri şeraiti umumiyesi,
D: Tesviyei turabiye, şose ve kârgir inşaata dair fenni şartname.
E: Hususî şartname,
F: Keşif cetveli, silsilei fiat cetveli, metraj cetveli.
G: Proje, grafik.

İstiyenler bu şartnameleri ve evrakı bedelsiz olarak Ankara vilâyeti Bayındırlık Başmüdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 19-10-936 tarihinden 9-11-936 günü saat beşde Elâziz'de halkevinde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 1036.58 lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikalar ıhaiz olup göstermesi lâzımdır.

6 — Teklif mektupları yukarda "3" üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Elaziz Halkevine getirilerek eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet "3" üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

(1601) 2—5278

Maliye Vekâletinden:

150x 80 Portatif Yazıhane Adet	140x 70 Yazıhane Adet	120x65 Yazı masası Adet	175/100/45 Kütüpane Adet	Yekûn Adet
14	94	496	102	706

1 — Yukarda miktarları yazılı 706 parça yazıhane ve saire pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Tahmin bdeli on altı bin dört yüz otuz beş lira yirmi kuruş ve 2490 numaralı kanunun yirminci maddesine göre pazarlığa iştirak edebilmek için verilecek kati teminatı, iki bin dört yüz altmış beş lira yirmi sekiz kuruştur.

3 — Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde ve İstanbul Dolmabahçede Maliye Vekâleti evrakı matbua ambarında görülebilir.

4 — Pazarlığı 10-11-936 salı günü saat on beşte levazım müdürlüğünde toplanan eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

5 — İstekliler teminat makbuzu veya banak kefalet mektubiyle birlikte o gün ve saatte levazım müdürlüğündeki komisyona gelmeleri. (1527) 2—5168

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti

İskân Umum Müdürlüğünden:

1 — Orta Anadolu vilayetlerine yerleştirilen göçmenler için fenni şartnamesi dahilinde (5000) adet pulluk imali eksiltmeye konulmuştur.

Bu pulluklara ait fennî ve idarî şartnameler Ankarada iskân umum müdürlüğünde ve İstanbulda iskân müdürlüğünde mevcut olup talibler resmî tatil günleri hariç olmak üzere her gün saat dokuzdan on yediye kadar bu şartnameleri alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 10-11-936 salı günü saat 15 buçukta Sıhhat Vekâletinde hususî komisyonda yapılacağı. (1600) 2—5267

P. T. T. Levazım Müdürlüğünden

1 — İdare ihtiyacı için alınacak (16390) kilo askılık 5 m/m demir tel ve (51500) metre çelik askılık tel halkası açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Muhammen bedel (3195) muvakkat teminat (240) liradır.

3 — Eksiltme 14 birnici kânun 936 tarihinde Ankarada P. T. T. Umumî Müdürlüğünde toplanacak alım satım komisyonunda yapılacaktır.

4 — İstekliler teminatlarını idaremiz veznesine teslim ve alacakyılı kanunda yazılı belgelerle beraber mezkûr tarihe müsadif paları makbuz veya kanunen muteber teminat mektupları ve 2490 sa - zartesi günü saat 15 de o komisyona müracaat edeceklerdir.

5 — Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım Müdürlüğünden İstanbulda Levazım Ayniyat şubesinden parasız olarak verilir.

(1526) 2—5198

KİRALIK KONFORLU İYİ MANZARALI DAİRE

Altı oda büyük hol alaturka alafranga klozet banyo Dikmen asfalt caddesi üzerinde 2 numaralı apartıman içindekilere ve Telefon: 3949 sorula. 2—5312

İktisat Vekâletinden:

Aşağıda yazılı fabrikaların, teşviki sanayi kanununun 30 uncu maddesi mucibince, her sene vermekle mükellef bulundukları iş cetvelleri mezkûr kanunun 36 ıncı maddesine göre yapılan tebligata rağmen henüz Vekâletimize gönderilmemiştir.

Bu fabrikaların iş cetvellerini kanunî müddeti içinde vilâyete verenlerin bu hususta vilâyetten bir vesika alarak ilân tarihinden itibaren azamî bir ay zarfında İktısat Vekâletine göndermeleri, aksi takdirde muafiyet ruhsatnamesinin istirdat edileceği ilân olunur.

No.	Sahibinin ismi	Nevi.
6	Abdulkerim, Cemile	Un
316	Mahmut	Kereste; doğrama
319	Hakkı	Un
1143	Mehmet Celebi,	Un
1229	Yağcı zade	Kırma, un
1282	Mustafa	Marangoz
1330	Mustafa	Un
1574	Mustafa ve Seyit	Doğrama
1706	Ahmet ve Kerem	Un
1751	Mehmet	Doğrama
1813	Ali Ulvi	Şarap
1982	Halit Tahir ve müheندis Salih Ş.	Asfalt
2219	Ali Rıza	Ekmek
2408	Saltı Franko	Marangoz

2—5386

Ankara Valiliğinden:

Hususî idareye aid Gündoğdu mahalesinde Nişantaş sokağ nda 224 metre murabbaı arsa açık artırma ile satılığa çıkarılmıştır.

Muhammen bedeli 448 liradır.

İhale 16. 11. 1936 pazartesi günü saat 15 de Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Artırmaya girmek için 33 lira 60 kuruşluk muvakkat teminat itası mecburidir.

İhale günü Daimî Encümene şartnameyi görmek isteyenlerin Hususî Muhasebe Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

(1617) 2—5381

Kiralık ev ve bağ

Çankayada mektep arkasında ve asfalt kenarında yağlı boyalı iki oda, bir yemek odası ve salonu, mutbah ve saireyi muhtevi ve SU, ELEKTRİK, HAVAGAZI, BANYO tesisatı mevcud müstakil bir kat kiralıktır. görmek istiyenler üst katta oturanlara ve görüşmek için de Ziraat Bankası İdare Meclisi Vizörlüğünde, Salâhattine müracaat. 2—5396

Mütenasip bir Endam

J. Roussel Korseleri (Gaine) ve Kemerleri vücudu sıkmaksızın tenasübü temin eder. Sevimliliğine halel gelmeksizin vücutu yumuşatır ve inceltir.

Fiyatlar: Kemerler 6 liradan. Korseler (Gaine) sutyenle beraber 25 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız:

J. Roussel Paris

İSTANBUL, Beyoğlu Tünel meydanı 12 No. lu. Mağazamızı ziyaret ediniz veya 19 No.lu tarifemizi isteyiniz. Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

NASIR İLACI KANZUK

DOKTOR JEMSİ

En eski nasırları bile pek kısa bir zamanda tamamen ve kökünden çıkarır.

Umumî deposu: İngiliz Kanzuk eczanesi, her eczanede bulunur, ciddı ve müessir bir nasır ilâcıdır.

İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri Falih Rıfkı ATAY

Umumî Neşriyatı İdare eden Yazı İşleri Müdürü Nasuhi BAYDAR

Çankırı caddesi civarında Ulus Basımevinde basılmıştır.

Kiralık daire

Yenişehir Orduevi karşısında Akasya apartımanında 7 oda, 3 balkon, banyo ve her türlü konforu havi bir daire kiralıktır. Aynı apartımanda 2 numaraya müracaat. 2—5379

ZAYİ

1321 senesnide İstanbul Ticaret mektebi âlisinden almış olduğum diplomayı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

1305 tevellüdlü Üsküdarlı Ali Nizameddin

2—5368

Kiralık Daire

Yenişehir Demirtepe Afgan sefareti karşısı Orunç sokak No. 4. Fevkalâde manzara. Büyük bahçe içinde "6" oda ayrıca hizmetçi odası. Büyük balkon ve taraça ve dolaplar her türlü konforlu. Telefon: 2013 2—5345

Ankara Valiliğinden:

Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Umum hane No.	Metrûke No.	Hissesi
Vattarin	Vattarin yokuşunda		2031	110	Tamamı

Müştemilâtı: Alt katta: 1 bodrum, 2 oda, 1 kiler, 1 mutbah, 1 helâ, ve taşlık, 1 kuyu. Yukarda: 1, oda, ve büyük 1 pastırmalık.

Yukarda evsafı yazılı evin mülkiyeti mukaddema 3100 lira bedelle talibine ihale edilmiş ise de teahhüdatını ifa etmemesinden 23-11-936 pazartesi günü saat 14 de ihale edilmek üzere yeniden açık arttırmaya konmuştur.

Bedeli sekiz sene sekiz taksitte ıstıfa olunacak ve ikinci tertip mübadil bono kabul edilecektir.

İseklilerin 232 lira 50 kuruşluk depozito makbuziyle sözü geçen gün ve saatte şeraiti öğrenmek ve pey sürmek üzere defterdarlıkta kurulan satış komisyonuna müracaatları. (1660) 2—5369

Dahiliye Vekâletinden:

Hukuk Müşavirliği kadrosunda münhal bulunan (14) lira aslî maaşlı kâtipliğe memurin kanununun (4) üncü maddesindeki şartları haiz en az orta mekteb mezunu iyi yazar ve kayıt işlerinden anlar bir daktilo alınacağından isteklilerin ilân tarihinden itibaren üç gün zarfında Vekâlet Hukuk Müşavirliğine müracaatları ilân olunur. (1659) 2—5366

İnşaat Usta Okulu Dirktörlüğünden:

Cinsi ve Muhteviyatı	Mikdarı	Muhammen Bedeli	Tutarı L. K.	Muvakkat teminatı
Haricî Elbise				
1 (Ceket pantolon ve yelekten ibaret	95	19 50	1852 50)	149 44
Haricî kasket	100	1 40	140)	
			1992 50	
2 Hama mhavlusu	60	1 50	90)	
Yüz havlusu	240	80	192)	21 15
			282	
3 Gömlek kravat	100	1 —	100	17 85
Kazak	60	2 30	138	
			238	

1 — Yukarda cinsi, mahiyeti, mikdarı ve muhammen fiatlariyle muvakkat teminat akçeleri yazılı üç parti eşya açık eksiltme usulile taliplerine ihale edilecektir.

2 — İhale 23-ikinci teşrin-1936 pazartesi günü saat 15 de Ankarada okullar sağışmanlığında toplanacak okullar arttırma ve eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Her parti ayrı ihale edilecektir.

4 — İsteklilerin ihale gününden evvel teminat akçelerini okullar sağışmanlığı veznesine yatırmaları lâzımdır.

5 — Bu üç partide mevcut altı kalem eşyanın şartnameleriyle nümuneleri okuldadır Şartnameler istiyenlere parasız olarak verilir. (1643) 2—5359

Maliye Vekâletinden:

30-5-1934 ve 15-12-1934 tarih ve 2463, 2614 No. lu kanunlar mucibince hasılı Sıvas — Erzurum demiryolunun inşasına tahsis edilmek üzere çıkarılması kabul buyurulan 30.000.000 liralık istikrazın 4.500.000 liralık üçüncü tetritibinin kayıt muamelesine 16-11-1936 tarihinde başlanacak ve bu müddet 21 gün devam ederek 5-12-1936 akşamı bitecektir.

1 — Kayıt muamelesi tahvil bedelinin peşinen Banka gişelerine ödenmesi mukabilinde asıl tahvillerin teslimi suretiyle yapılacaktır.

2 — Bu tertip tahviller
125.000 tanesi 20 şer liralık
4.000 tanesi de 500 zer liralık
olmak üzere iki kupürden terekküp eylemektedir.

3 — Bu tertibin ihraç fiatı
20 liralık tahviller için 19
500 liralık tahviller için 475
liradır.

4 — İstikrazın faizi yüzde 7 dir.

5 — Bu istikraza ait şartlar ve menfaatlar hazırlanan izahnamelerde daha etraflı bir surette yazılıdır.

6 — Kayıt muamelesi Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası ile Adapazarı Türk Ticaret, Türkiye İş, Emlâk ve Eytam, Sümer ve Türkiye Ziraat Bankaları merkez ve şubeleri tarafından her yerde icra olunacaktır.

Bundan başka İstanbuldaki diğer bankalar da kayıt muamelesine iştirak edeceklerdir. 2—5387

Çankaya İkinci Mıntaka Tapu Sicil Muhâfızlığından:

Mevkii: Çankaya;

Hududu: Şarkan bağcı ylou garban berber Mustafa şimalen Hanif oğlu Tevfik cenuben kasap Gökmenin Mehmet veresesi arazisi ile çevrilidir.

Yukarda mevkii ve hududu yazılan evli bağın ıssısı bulunduğunu beyan eden Hacı Ali oğlu Cemal tapu sicillinde kayıtlı olmıyan bu gayri menkulün senetsizden namına tescilini talep etmetkedir.

4-12-936 cuma günü saat 11 de memuru mahsus marifetile bu gayri menkulün mahallinde ciheti hukukiye ve fenniyesi tesbit ettirileceğinden bir aynı hak iddia edenlerin bu tarihe kadar Çankaya ikinci mıntaka tapu sicil muhafızlığına yahut tahkikat günü mahallinde bulunacak tapu memuruna müracaatları lüzumu ilân olunur. (1654) 2—5362

Yeni **SİNEMALAR** *Halk*

BUGÜN BU GECE
İKİ YAVRUCUK
Baş Rollerde: Cl. Borghon - Madelaine Guitty - Maxudian
Bir ananın evladına karşı gösterdiği şefkat ve fedakârlığı bu büyük eserde bütün canlılığile seyredeceksiniz
İlâveten: MİKİ MAVS

BUGÜN GÜNDÜZ
Son defa olarak
M A Z U R K A
GECE
ŞEYTANLI TREN
Baştanbaşa heyecan korku ve sergüzeşt
Programa ilâve olarak: CANLI RESİMLER